

Ціна 1,50 грн

Волинський
Монітор

Двотижневик
Dwutygodnik

Monitor Wołyński

№ 15 (143) 06.08.2015

Наш
передплатний
індекс: **49053**

www.monitor-press.com

1 VIII 1944
Pamiętamy!

Powstanie Warszawskie

Dzięki Wam mogę żyć we własnym kraju oraz mówić, pisać i śpiewać w swoim języku. Pięknym języku.
Dzięki Wam mam takie wzorce do naśladowania, których nie mają inne narody. Dobrze, że nie stchórzyliście!
Dzięki Wam jestem dumna ze swojej tożsamości narodowej i nie muszę się wstydzić za swoich przodków.
Dzięki Wam mogę żyć spokojnie: praktykować wiarę, uczyć się, pracować, założyć rodzinę, rozwijać pasje.
Dzięki Wam wiem, czym jest honor.
Dzięki Wam żyję w świetnie prosperującym kraju.
Dzięki Wam powstały instytucje i organizacje, które dbają o moje prawa. O Twoje też.
Dzięki Wam śpię w wygodnym łóżku, nie w okopach, jem to, na co mam ochotę.
Dzięki Wam mogę być harcerką, działać w organizacjach, rozwijać swój kraj, budować w nim, co chcę i jak chcę.
Dzięki Wam mogę swobodnie, z życzliwością i bez nienawiści integrować się z ludźmi z innych krajów.
Dzięki Wam mogę uczyć swoje dzieci, jak należy żyć. Jesteście autorytetami, o które tak trudno w dzisiejszych czasach.
Dzięki Wam jestem Kimś! Nie muszę służyć obcym, mam swoje państwo i swoją tożsamość.
Bohaterowie 1944 roku oraz wszyscy inni walczący za Polskę – chwała Wam! Spoczywajcie w pokoju.

P. S.: Znalezione na Facebook 1 sierpnia 2015 roku. Autor – Agnieszka Bąder

Варшавське повстання

Завдяки Вам я можу жити у власній країні, розмовляти, писати та співати своєю мовою. Прекрасною мовою.
Завдяки Вам я маю такі взірці для наслідування, яких не мають інші народи. Добре, що Ви не злякалися!
Завдяки Вам я пишаюся своїм походженням і мені не соромно за своїх предків.
Завдяки Вам я можу жити спокійно: практикувати віру, вчитися, працювати, створювати сім'ю, розвивати свої захоплення.
Завдяки Вам я знаю, що таке честь.
Завдяки Вам я живу в країні, котра процвітає.
Завдяки Вам з'явилися установи та організації, які дбають про мої права. Про Твої також.
Завдяки Вам я сплю в зручному ліжку, а не в окопах, і їм те, що мені смакує.
Завдяки Вам я можу бути харцеркою, займатися громадською діяльністю, розвивати свою країну, будувати в ній те, що я хочу і як я хочу.
Завдяки Вам я можу вільно, доброзичливо й без ненависті інтегруватися з людьми з інших країн.
Завдяки Вам я можу навчати своїх дітей, як потрібно жити. Ви – авторитети, які так важко сьогодні знайти.
Завдяки Вам я – Хтось! Я не мушу служити чужакам, я маю свою державу і свою ідентичність.
Герої 1944 року та всі ті, хто воював за Польщу, – хвала Вам! Спочивайте в мирі.

P. S.: Знайдено на Facebook 1 серпня 2015 р. Автор – Агнешка Бондер

Триває набір кандидатів
у поліцію

Trwa nabór kandydatów
do służby w policji

**ТИ МОЖЕШ ЗМІНИТИ
КРАЇНУ НА КРАЦЕ!**

Нова поліція України запрошує
на постійну роботу відповідальних
сторінка 2 мов та жінок

Надія на реабілітацію

Nadzieja na rehabilitację

сторінка 4

Відкрив світу кіно
Одрі Хепберн та Софі Лорен

Odkrył dla świata filmu
Audrey Hepburn i Sofię Loren

сторінка 7

Висвятили копію ікони
Біщецької Божої Матері

Poświęcono kopię obrazu
Matki Boskiej Buszczeckiej.

сторінка 9

Відкрито парадром
«Соколина гора»

Otwarto startowisko
paralotniarskie «Sokola Góra»

сторінка 12

Nabór kandydatów do służby w policji

Od 3 do 18 sierpnia w Łucku trwa nabór kandydatów do służby w policji. Tylko pierwszego dnia w punkcie przyjmowania kwestionariuszy zgłosiło się 210 chętnych, kolejnych 359 osób złożyło ankiety online.

Już pierwszego dnia rejestracji kandydatów, przed punktem przyjmowania kwestionariuszy, znajdującym się w Pałacu Kultury Łucka, ustawiła się długa kolejka osób, chętnych do służby w policji. Wśród nich – przedstawiciele różnych zawodów oraz mieszkańcy różnych wołyńskich miejscowości.

Wielu z kandydatów zaznaczało, że zgłaszają się do służby w policji, by dokonać zmian na Ukrainie. Serhij z Kowla, który walczył w ATO, mówi, że chce służyć w policji, bo wierzy, że milicję uda się zmienić w policję, obawia się jednak, że kompetencje funkcjonariuszy policji są zbyt małe, żeby zmienić sytuację w państwie. «Można spróbować zrobić porządek w kraju. Ważne, żebyśmy się nie rozczarowali i nie zaczęli z tej służby rezygnować, żeby kierownictwo policji nie przeszkadzało funkcjonariuszom. Żeby nie było tak, że kogoś aresztujemy, a on okaże się czymś kumem, bratem, swatem, albo synem jakiegoś ważniaka. Europę trzeba budować zaczynając od siebie» - dodaje Serhij. W zmiany wierzy także 26-letnia Alona z Łucka: «Skończyłam Akademię Spraw Wewnętrznych i jestem ciekawa tej pracy. Mnie się wydaje, że w policji trzeba zatrudnić osoby, które nie współpracowały z poprzednią władzą». Prawniczka z wykształcenia, 26-letnia Anna z Łucka wierzy, że zmiany są możliwe, ale nie będzie łatwo ich dokonać, potrzebna jest do tego chęć samych pracowników milicji oraz ich przełożonych.

Wynagrodzenie funkcjonariuszy policji ma wynieść 8 tys. hrywien, czyli więcej niż średnia krajowa (ok. 3600 hrywien) i średnie wynagrodzenie na Wołyniu (ok. 2700 hrywien). Niektórych kandydatów zapytaliśmy o to, jaki mają stosunek do tak wysokich zarobków. 22-letni łuczaniec, Oleksandr, z wykształcenia pracownik socjalny, powiedział: «Nawet, jeśli wynagrodzenie nie byłoby tak wysokie, też bym się zgłosił». Nazar, również z Łucka, 23 lata, ekonomista z wykształcenia, dodał: «Dla każdego człowieka pieniądze mają znaczenie i ja też nie powiedziałbym, że dla mnie to nie jest ważne. Ale motywem były nie pieniądze. W Łucku można zarobić tyle samo w innych miejscach». «Zgłaszamy się do pracy w policji nie dla munduru. Wynagrodzenie też nie jest ważne. Chcemy coś zmieniać sami, jak również pokazać ludziom, że można coś zmienić. Walczyliśmy w ATO i teraz chcemy tutaj robić porządek» - zdradza Andrzej, strażak z Kowla.

Według kryteriów MSW, wszyscy chętni do pracy w policji muszą pragnąć zmian, mieć średnie lub wyższe wykształcenie, posiadać prawo jazdy kategorii B, nie być w przeszłości karany, mieć od 21 do 35 lat. Kandydat powinien być komunikatywny i uczciwy, mieć dobrą kondycję fizyczną. Po upływie terminu wyznaczonego do zgłoszenia, odbędzie się konkurs. Jednym z kolejnych etapów eliminacji będzie test psychologiczny. Szkolenia rozpoczną się we wrześniu. Docelowo, zatrudnionych zostanie 160 funkcjonariuszy policji, którzy przystąpią do pełnienia swoich obowiązków pod koniec bieżącego roku. Według planów MSW, na ulicach miasta ma się pojawić 20 patroli.

Jak informuje wydział prasowy Zarządu MSW Ukrainy w obwodzie wołyńskim, do podstawowych obowiązków służbowych funkcjonariuszy policji będzie należało: patrolowanie określonego terenu (pieszo, radiowozem lub innym pojazdem); pilnowanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli; udzielanie informacji pieszym i kierowcom pojazdów; reagowanie na wykroczenia i ich rejestrowanie; nakładanie mandatów; odbiór i przekazywanie informacji za pomocą nadajnika radiowego, wyjazd na miejsce zdarzenia; reagowanie na skargi obywateli; reagowanie na wezwania, dotyczące pospólnych przestępstw (np. przemoc domowa); udzielanie pierwszej pomocy ofiarom działań społecznie niebezpiecznych, wypadków i osobom niepełnosprawnym; czuwanie nad bezpieczeństwem w ruchu drogowym i jego regulowanie; zatrzymywanie pojazdów transportowych; kontrola prawa jazdy i innych wymaganych dokumentów; obserwacja w przypadku podejrzenia dokonania przestępstwa; zabezpieczanie miejsca wypadku drogowego,

dokumentacja i udzielanie pierwszej pomocy ofiarom; prowadzenie działań operacyjno-poszukiwawczych i śledczych w celu udaremnienia przestępstw i działań niezgodnych z prawem, współpraca w prowadzeniu spraw dotyczących popełnionych przestępstw, w granicach kompetencji.

Nabór do łuckiej policji potrwa do 18 sierpnia. Ankiety dla kandydatów dostępne są pod adresem: Łuck, ul. Bohdana Chmielnickiego 1, drugie piętro, od poniedziałku do piątku w godz. 09.00-18.00 lub online: <http://91.227.69.67/form/form.php>.

Natalia DENYSIUK, Walenty WAKOLUK

Набір кандидатів у поліцію

Із 3 до 18 серпня в Луцьку триває набір кандидатів у поліцію. Лише за підсумками першого дня конкурсного відбору в пункті прийому анкет було зареєстровано 210 кандидатів, ще 359 подали анкети он-лайн.

не розчарували в цій службі, щоб ми не почали звітти йти, щоб керівництво цієї нової структури не ставило палки в колеса рядовому складу. Щоб не було так, що ми когось арештуємо, а він виявляється чимось кумом, братом, сватом чи якимось мажором. Європу треба будувати, починаючи із себе». Вірить у зміни й 26-річна Альона з Луцька: «Я закінчила Академію внутрішніх справ, мені було би дуже цікаво працювати в поліції. І мені здається, що важливо набирати в неї людей, які не працювали в системі». Юрист за освітою, 26-річна лучанка Анна вірить, що щось змінити можна, хоча це й буде важко. На її думку для цього потрібна воля працівників міліції, керівників.

Заробітна плата нових поліцейських, за попередньою інформацією, становитиме 8 тис. грн. Це більше, ніж розмір середньої зарплати в Україні та на Волині зокрема (близько 3600 грн та 2700 грн відповідно). У кількох кандидатів ми запитали про ставлення до таких високих зарплат. 22-річний лучанин Олександр, за освітою – соціальний працівник, зазначив: «Якби зарплата не була такою великою, все одно б пішов». Назар, теж із Луцька, 23 роки, економіст за освітою, додав: «Для кожної людини фінансова складова грає роль, і я б не сказав, що для мене це не важливо. Але це не є основним мотивом. У Луцьку можна заробити ті самі гроші й не в міліції». «Йдемо туди не заради форми, й питання не в зарплаті. Ми хочемо щось змінювати самі й показати людям, що можна щось змінювати. Ми були в АТО і зараз тут хочемо наводити лад», – поділився рятувальник Андрій із Ковеля.

Згідно з вимогами Міністерства внутрішніх справ, усі очолюючи працювати в поліції повинні прагнути до якісних змін, мати повну загальну середню або вищу освіту та посвідчення водія категорії B, не бути судимим та мати від 21 до 35 років. Звичайно, кандидати повинні бути комунікабельними та порядними, а також мати добру фізичну підготовку. Після завершення прийому анкет, відбудеться конкурсний відбір на загальних засадах. Одним з етапів відбору буде психологічне тестування. У вересні розпочнеться навчання. У кінцевому результаті буде відібрано 160 працівників поліції, котрі розпочнуть свою роботу вже наприкінці цього року. Планується, що на вулиці міста вийдуть 20 патрулів.

Як повідомляє сектор зв'язків з громадськістю УМВС України у Волинській області, до основних посадових обов'язків працівників поліції належатимуть патрулювання визначеної території (пішки, на патрульному автомобілі або на інших транспортних засобах) та забезпечення охорони громадського порядку та безпеки громадян; надання інформації пішоходам та водіям транспортних засобів; перевірка та фіксація будь-яких порушень законодавства, виписування штрафів; прийом та передача інформації рацією, реагування на правопорушення, виїзд на місце події, вивчення скарг громадян; реагування на виклики щодо побутових правопорушень (проявів домашнього насильства тощо); надання невідкладної допомоги потерпілим від суспільно небезпечних діянь, нещасних випадків, особам з обмеженими фізичними можливостями та особам, що втратили можливість самостійно пересуватись; забезпечення безпеки дорожнього руху; регулювання дорожнього руху; зупинка дорожньо-транспортних засобів, перевірка посвідчень водія та інших необхідних документів, проведення візуального огляду у випадку підозри щодо вчинення правопорушення; організація заходів безпеки на місці ДТП, складання необхідних документів, надання першої допомоги учасникам ДТП; здійснення оперативного-розшукових заходів та слідчих дій із метою виявлення й попередження злочинів та інших правопорушень; сприяння розслідуванню справ щодо вчинених злочинів у межах компетенції Департаменту.

Набір у патрульну поліцію в Луцьку триватиме до 18 серпня. Анкету можна заповнити за адресою: м. Луцьк, вул. Богдана Хмельницького, 1 (2-й поверх, із понеділка до п'ятниці з 09.00 до 18.00) або ж он-лайн: <http://91.227.69.67/form/form.php>.

Наталія ДЕНІСЮК, Валентин ВАКОЛЮК

У перший день реєстрації в пункті прийому анкет, що розташувалася в Палаці культури міста Луцька, вишикувалася черга охочих працювати в новій структурі. Серед них – представники різних професій та мешканці різних міст і сіл Волині.

Багато хто з кандидатів зазначив, що йде в поліцію, бо хоче змінити країну. Наприклад, Сергій із Ковеля, котрий брав участь в АТО, розповів, що вірить у те, що з міліції можна зробити поліцію, хоча вважає, що тих повноважень, якими наділяють патрульних поліції, може бути замало, щоб змінити країну. Додав: «Можна спробувати навести лад у державі. Головне, щоб нас

Sieć współpracy

Представители Łucka, Івано-Франківська і Рzeszowa podsumowali projekt «Wspólna sieć współpracy w sferze kultury i opieki społecznej na rzecz rozwoju miast polsko-ukraińskiego pogranicza», realizowany przez Komitet Wykonawczy Rady Miasta Łuck we współpracy z Komitetem Wykonawczym Rady Miasta Івано-Франківск і Urzędem Miasta Rzeszów.

31 lipca w rzeszowskim ratuszu odbyła się konferencja podsumowująca wyniki projektu i dalszą współpracę. Łuck reprezentowali Pierwszy Zastępca Mera Miasta Łuck Taras Jakowlew, Sekretarz Rady Miasta Łuck Sergij Grygorenko, Kierownik Wydziału Współpracy Międzynarodowej i Działalności Projektowej Wira Kudriawcewa.

Na konferencji zaprezentowano opracowany w ramach projektu Program Współpracy Transgranicznej dla Rzeszowa, Івано-Франківська і Łucka na lata 2014–2020. Program zawiera analizę działalności miejskich instytucji kultury i opieki społecznej oraz rekomendacje w zakresie rozwoju dalszej współpracy między miastami w tych branżach, w tym konkretne propozycje działań. Zostanie on rozpowszechniony w instytucjach i organizacjach kultury i opieki socjalnej miast partnerskich.

Przed konferencją miało miejsce trzydniowe seminarium z zakresu angażowania wolontariuszy do działalności instytucji kultury i opieki społecznej. Do udziału w seminarium zaproszono przedstawicieli Łuckiego Miejskiego Ośrodka Służb Socjalnych dla Rodziny, Dzieci i Młodzieży, organizacji pozarządowej «Fundacja Rozwoju Społeczności», Stowarzyszenia Kulturowego 100wt, studia animacyjnego «IMAGO». Seminarium zorganizowali doświadczeni animatorzy kultury i aktywiści z Polski, którzy dzielili się doświadczeniem w zakresie współpracy z mediami, pozyskiwania i motywowania wolontariuszy, przedstawili w praktyce interaktywne metody warsztatowe organizacji pracy zespołu wolontariackiego.

Akcentem podsumowującym cykl spotkań było otwarcie wystawy «Ukraina: tak blisko i tak daleko» Rzeszowskiego Stowarzyszenia Fotograficznego. Prace zostały wykonane podczas pleneru, zorganizowanego w miastach Ukrainy Zachodniej w październiku ubiegłego roku. Na wystawie znalazły się zdjęcia Lwowa, Tarnopola, Dubna, Taranowa, Zbaraża i Krzemieńca.

Dodatkowo:

Projekt «Wspólna sieć współpracy w zakresie kultury i opieki socjalnej na rzecz rozwoju miast z polsko-ukraińskiego pogranicza» jest realizowany od kwietnia 2013 roku przez Komitet Wykonawczy Rady Miasta Łuck, Komitet Wykonawczy Rady Miasta Івано-Франківск, Urząd Miasta Rzeszów dzięki

wspieraniu Unii Europejskiej w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013 Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa. Budżet projektu wyniósł 387 402,54 EUR, a budżet działań Łucka – 96 959,00 EUR.

W ramach projektu zorganizowano liczne działania w zakresie kultury i opieki socjalnej, które miały służyć nawiązaniu współpracy między instytucjami i organizacjami z trzech miast partnerskich. Między innymi odbyły się: Międzynarodowy Festiwal Sztuki Współczesnej «Art Territory: miasto twórców», seminaria z pozyskiwania środków unijnych dla pracowników instytucji kultury i opieki socjalnej, wizyty studyjne w placówkach opieki socjalnej i kultury, spotkania na temat rozwoju współpracy sieciowej z udziałem radnych, warsztaty dla podopiecznych instytucji i organizacji opieki socjalnej miasta Łuck w partnerskich placówkach miasta Rzeszów, kursy z języka polskiego dla pracowników jednostek samorządowych Łucka, cykl działań w zakresie rozwoju wolontariatu w kulturze i opiece socjalnej.

www.lutskrada.gov.ua

Мережа співпраці

Представники Луцька, Івано-Франківська та Жешува підбили підсумки проекту «Спільна мережа співпраці у сфері культури та соціального захисту з метою розвитку міст з польсько-українського прикордоння», який реалізував виконавчий комітет Луцької міської ради у співпраці з муніципалітетами Івано-Франківська та Жешува.

для сім'ї, дітей та молоді, ВОГО «Фундація розвитку громад», культурного об'єднання «100 Вт», анімаційної студії «ІМАГО». Семінар проводили досвідчені діячі культури та активісти з Польщі, які поділилися досвідом у сфері співпраці зі ЗМІ, залучення волонтерів та їх мотивування, розповіли та продемонстрували інтерактивні ігрові методики для налагодження роботи волонтерської команди.

Завершальним акордом стало відкриття виставки «Україна: так близько і так далеко» Жешувської спілки фотографів. Роботи було виконано протягом фотопленеру містами Західної України, що відбувся у жовтні минулого року. На них – фото Луцька, Тернополя, Дубна, Тараканова, Збаржа, Кременця.

Довідково:

Проект «Спільна мережа співпраці у сфері культури та соціального захисту з метою розвитку міст з польсько-українського прикордоння» реалізовувався із квітня 2013 р. виконавчим комітетом Луцької міської ради, виконавчим комітетом Івано-Франківської міської ради, Муніципалітетом міста Жешув за підтримки Європейського Союзу в рамках Програми транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2007–2013, Європейського інструменту сусідства та партнерства. Загальний бюджет проекту 387 402,54 EUR, бюджет заходів Луцька – 96 959 EUR.

У рамках проекту відбулися численні заходи у сфері культури та соціального захисту з метою налагодження співробітництва між установами та організаціями трьох партнерських міст. Серед них – міжнародний фестиваль сучасного мистецтва «Art Territory: місто творців», семінари з залучення коштів ЄС для працівників установ культури та соціального захисту, навчальні візити в установах соціального захисту та культури, зустрічі на тему розвитку мережевої співпраці за участю депутатів міських рад, майстер-класи для підопічних органів соціального захисту міста Луцька в партнерських установах у Жешуві, курси польської мови для працівників виконавчих органів та структурних підрозділів Луцької міської ради, цикл заходів на тему розвитку волонтерського руху у сфері культури та соціального захисту.

www.lutskrada.gov.ua

31 липня в Муніципалітеті міста Жешув відбулася підсумкова конференція, під час якої партнери обговорили результати проекту та подальшу співпрацю. Луцьк представляли перший заступник Луцького міського голови Тарас Яковлев, секретар Луцької міської ради Сергій Григоренко, керівник управління міжнародного співробітництва та проектної діяльності Віра Кудрявцева.

На конференції було представлено опрацьовану в рамках проекту Програму транскордонного співробітництва для Жешува, Івано-Франківська та Луцька на 2014–2020 рр. Програма містить аналіз діяльності міських установ культури й соціального захисту та рекомендації щодо розвитку подальшої співпраці між містами в цих галузях, зокрема конкретні пропозиції заходів. Програму буде поширено в установах й організаціях культури та соціального захисту партнерських міст.

Конференції передував семінар із залучення волонтерів до діяльності установ та організацій культури й соціального захисту. До участі в заході запросили представників Луцького міського центру соціальних служб

Z językiem angielskim i polskim

З англійською та польською мовами

Organizacja pozarządowa «Terytoria 2.2» zorganizowała we wsi Ozero w ośrodku wypoczynkowym «Radist'» siedmiodniowy angielsko-polski obóz «Find your App» dla 110 dzieci w wieku od 6 do 13 lat z Łucka, w tym: dzieci, których ojcowie zginęli podczas ATO, sierot i dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.

Uczestnicy obozu mieli okazję porozmawiać z native-speakerami języka angielskiego ze Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii oraz języka polskiego z Polski. Spotkania zostały poświęcone różnym tematom, m. in. rodzinie, edukacji, nauce i technologii, kulturze i sztuce, mediom czy gospodarce. Program zawierał lekcje języka angielskiego i polskiego, lekcje tańca, doświadczenia chemiczne, lekcje higieny,

różne zabawy, pływanie, nagrywanie filmów na różne tematy. Każdego wieczoru uczestnicy prezentowali swoje zdolności wokalne, taneczne, muzyczne i mieli możliwość rozmowy przy ognisku. Kolejny obóz będzie anglojęzyczny i potrwa od 10 do 21 sierpnia.

Opr. na podstawie www.lutskrada.gov.ua

Громадська організація «Територія 2.2» провела в селі Озеро на базі відпочинку «Радість» семиденний англійсько-польський дитячий табір «Find your App» для 110 дітей із Луцька, зокрема для дітей, батьки яких загинули під час АТО, дітей-сиріт та дітей із неблагополучних сімей віком 6–13 років.

Діти мали можливість поспілкуватися з носіями англійської мови зі Сполучених Штатів, Великобританії та носіями польської мови з Польщі. Зустрічі були присвячені різним темам, наприклад сім'ї, освіті, науці й технологіям, культурі та мистецтву, ЗМІ, економіці. Програма табору включала уроки англійської та польської мов, уроки танців, хімічних експериментів, гігієни, а також різноманітні ігри,

створення відеороликів на задані теми. Кожного вечора учасники мали змогу показати свої здібності у співах, танцях, грі на музичних інструментах, ще діти спілкувалися біля вогнища. Наступний табір буде англійськомовним та триватиме з 10 до 21 серпня.

За матеріалами www.lutskrada.gov.ua

Nadzieja na rehabilitację

W rejonie krzemienieckim powstanie Centrum Rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych. Pomysł powstał w trakcie spotkań, które odbywały się w ramach Kongresu Inicjatyw Europy Wschodniej w Lublinie w 2014 r.

Projekt «Dla nadziei jutra» jest realizowany przez Lubelskie Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych – Sejmik Wojewódzki (Polska) wspólnie z Fundacją «Żyj z nadzieją» (Ukraina). W skład głównej grupy projektowej weszła również prezes organizacji pozarządowej «Regionalna Fundacja Rozwoju i Integracji» Halina Nahorniuk. Projekt jest skierowany na wymianę doświadczeń w sferze pracy z osobami o ograniczonych możliwościach. Docelowo na terenie rejonu krzemienieckiego powstanie Centrum Rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych. Obecnie uczestnicy projektu zapoznają się z istniejącymi ośrodkami rehabilitacyjnymi na terenie obu państw, wymieniając się doświadczeniami.

Zgodnie z prawem obu państw, wrodzone lub nabyte wady fizyczne i psychiczne u osób niepełnosprawnych nie pozbawiają ich prawa do edukacji, samorealizacji, pracy i wypoczynku.

Po zapoznaniu się z polskimi i ukraińskimi placówkami rehabilitacyjnymi, możemy się cieszyć z tego, że osoby niepełnosprawne w Polsce mają możliwości bezpłatnego leczenia i rehabilitacji. Niestety, na terenie obwodu tarnopolskiego nie ma żadnego ośrodka rehabilitacyjnego, którego baza materialno-techniczna i poziom wykształcenia personelu przypominałyby polskie realia.

Jak mówi Alicja Jankiewicz, koordynator projektu ze strony polskiej i prezes Lubelskiego Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych, który obecnie łączy 46 organizacji, w Polsce 30 lat temu, była analogiczna sytuacja. Nie było finansowania, zrozumienia, akceptacji. Zaczynano od zera. Trzeba było samodzielnie zrobić wszystko, w tym zmienić prawo. Obecnie osoby niepełnosprawne są maksymalnie adaptowane do życia w społeczeństwie. Inicjatorami zmian byli przeważnie rodzice niepełnosprawnych dzieci. Według Alicji Jankiewicz, trzeba nieustannie wierzyć w swoją ideę i nie żałować dla niej ani sił, ani czasu, nie bać się zmian i ewentualnych problemów. Niejednokrotnie w rozmowach z matkami, które założyły różne organizacje dla dzieci niepełnosprawnych, dało się słyszeć, że oglądając się wstecz, same nie wiedzą, jak się im udało pokonać tę trudną drogę. Jednak patrząc na efekty, są pewne, że ta droga była warta każdego wysiłku.

Ze strony ukraińskiej prace koordynuje Alła Andruszczuk, prezes Fundacji «Żyj z nadzieją» i matka czworga dzieci, w tym dwójki niepełnosprawnych. Ona wie, co znaczy praca z osobami z dysfunkcjami rozwojowymi i wie, jak należy z nimi pracować. Sama niejednokrotnie jeździła z dziećmi do ukraińskich ośrodków rehabilitacyjnych, widziała ich bazę i możliwości.

Kobieta ze łzami w oczach podziwiała jakość usług świadczonych w polskich centrach rehabilitacyjnych i to, że to wszystko jest bezpłatne dla obywateli Polski. Na Ukrainie czasem długie miesiące trzeba czekać na to, że wydział opieki socjalnej czy Stowarzyszenie Czerwonego Krzyża przyzna wózek inwalidzki. Często brakuje też odpowiedniej infrastruktury dla osób niepełnosprawnych. Niestety, zainstalowane podjazdy niejednokrotnie pełnią funkcję wyłącznie formalną, absolutnie nie ułatwiają przemieszczania się osobom na wózkach. Jeśli tacy ludzie mieszkają w bloku, oni w ciągu długich miesięcy nie wychodzą na podwórko. O adaptacji społecznej nawet nie ma co mówić.

Według danych statystycznych w 2014 r. na Ukrainie mieszkało 2 mln 800 tys. osób niepełnosprawnych. Po rozpoczęciu ATO ta liczba, niestety, codziennie wzrasta. W obwodzie tarnopolskim takich osób jest 59401, w tym 4650 dzieci. Realizacja projektu «Dla nadziei jutra» pozwoli Fundacji «Żyj z nadzieją» na rozwój stosunków partnerskich z ośrodkami rehabilitacyjnymi w województwie lubelskim i rzetelne przygotowania do budowania i zapewnienia funkcjonowania w rejonie krzemienieckim Centrum Rehabilitacyjnego dla dzieci i młodzieży o ograniczonych możliwościach. Zaplanowano też dwa spotkania robocze partnerskich grup projektowych w Krzemieńcu i Lublinie w celu wymiany doświadczeń i określenia kierunków dalszej współpracy.

Strona ukraińska postawiła sobie zadanie, aby zbadać kwestię materialnych i ludzkich zasobów, potrzebnych dla budowania Centrum Rehabilitacyjnego. Również w trakcie realizacji projektu powstanie baza instytucji i organizacji obwodu tarnopolskiego, które świadczą różnego rodzaju pomoc ludziom niepełnosprawnym. W ramach projektu zostanie wydany informator z niezbędnymi adresami i telefonami, z którego będą korzystał obywatele Ukrainy mający problemy zdrowotne. Ten informator pomoże przezwyciężyć pierwsze trudności, z którymi borykają się osoby niepełnosprawne, a także skoordynuje działalność rehabilitacyjną odpowiednich instytucji.

Halina NAHORNIUK
Foto: Kamil Artur KULIŃSKI

P. S.: Projekt «Dla nadziei jutra» realizowany jest w ramach programu «Rita – Przemiany w regionie» prowadzonego przez Fundację Edukacja dla Demokracji, a finansowanego ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Надія на реабілітацію

У Кременецькому районі створять центр реабілітації для осіб з обмеженими можливостями. Ідея зародилася під час зустрічей, що відбулися на Конгресі ініціатив Східної Європи в Любліні у 2014 р.

Проект «Для надії завтра» реалізує «Люблінський форум організацій осіб з обмеженими можливостями – сеймик воеводський» (Польща) спільно із благодійним фондом «Живи з надією» (Україна). До складу основної проектної групи включено також керівника Кременецького району центру реабілітації для осіб з обмеженими можливостями. Нині учасники проекту оглядають дійсні реабілітаційні центри на території обох держав, обмінюються досвідом роботи з такою категорією громадян.

Те, що особи з обмеженими можливостями мають вроджені чи набуті фізичні або психічні вади, відповідно до законодавства наших країн, не позбавляє їх права на отримання освіти, самореалізацію, працю чи повноцінний відпочинок.

Побувавши в польських та українських реабілітаційних осередках, ми можемо лише порадіти за тих, хто має можливість безкоштовно лікуватися та проходити реабілітацію в Польщі. На жаль, на території Тернопільської області немає жодного реабілітаційного закладу, котрий за рівнем матеріально-технічної бази та кадрового забезпечення був би хоча б чимось подібний до польських аналогів.

Як зазначає Аліція Янкевич, координатор проекту від польської сторони та керівник «Люблінського форуму організацій осіб з обмеженими можливостями», який сьогодні об'єднує 46 структур, у Польщі 30 років тому була аналогічна ситуація. Не було фінансування, розуміння, сприйняття. Починали з нуля, робили все, включаючи зміни до законодавчої бази. Сьогодні люди з обмеженими можливостями максимально адаптовані до життя в суспільстві. Ініціаторами змін ставали переважно батьки дітей із фізичними чи психічними обмеженнями. За словами Аліції Янкевич, треба тільки вірити у свою справу й не жаліти для цього ані сил, ані часу, не боятися змін та можливих проблем. Не раз у розмові керівники «мами» говорили, що, оглядаючись назад, не знають самі, як їм вдалося пройти увесь цей шлях. Але, поглянувши на результат, вони відчують впевненість у тому, що ця дорога вартувала того.

Від української сторони роботу координує Алла Андрущук, керівник благодійного фонду «Живи з надією» та мама чотирьох дітей, двоє з яких мають інвалідність. Вона не з чуток знає, що означає мати обмеження в русі та розвитку, як за такими людьми доглядати. Сама неодноразово їздила з дітьми в українські реабіліта-

ційні центри, бачила наявну базу та її можливості. Жінку до сліз вражала якість послуг, які надають польські реабілітаційні центри, та те, що все це абсолютно безкоштовно для громадян Польщі. В Україні інколи місяцями доводиться чекати на те, щоб управління соціального захисту населення чи Товариство Червоного Хреста надало інвалідний візок. Що вже й говорити про повністю або частково відсутню інфраструктуру для таких людей. На жаль, встановлені пандуси часто виконують формальну функцію, абсолютно не полегшуючи підйом сходами особам на візку. Такі люди можуть жити в багатоповерхівці й місяцями не виходити на подвір'я. Про соціальну адаптацію в цій ситуації не йдеться.

Станом на 2014 р. в Україні проживають 2 млн 800 тис. людей з обмеженими можливостями. З початком АТО їхня кількість, на жаль, щодня збільшується. У Тернопільській області таких людей 59401, із них 4650 – це діти. Реалізація проекту «Для надії завтра» дасть можливість представникам благодійного фонду «Живи з надією» розвинути партнерські відносини з реабілітаційними закладами Люблінського воеводства та ретельно підготуватися до побудови й забезпечення функціонування в Кременецькому районі реабілітаційного центру для дітей та молоді з обмеженими можливостями. Заплановано також дві робочі зустрічі проектних команд-партнерів у Кременці та в Любліні для обміну досвідом та визначення напрямків подальшої співпраці.

Українська сторона поставила собі за мету вивчити питання наявності матеріальних і людських ресурсів, необхідних для побудови реабілітаційного центру. Також у ході проекту буде створено базу установ та закладів Тернопільської області, які надають усіляку допомогу людям з обмеженими фізичними та психічними можливостями. В рамках проекту буде видано інформаційний довідник корисних адрес і телефонів, якими зможуть скористатися громадяни України, що мають проблеми зі здоров'ям. Такий довідник допоможе побороти перші труднощі, з якими стикаються особи з обмеженими можливостями, а також дозволить скоординувати реабілітаційну діяльність відповідних установ.

Галина НАГОРНИК
Фото: Каміль Артур КULIŃSKI

P. S.: Проект «Для надії завтра» втілюється в життя в рамках програми «Rita – Przemiany w regionie», яку реалізує фонд «Освіта для демократії», а фінансує Польсько-американський фонд свободи.

U progu reformy

«Monitor Wolyński» w rozmowie z burmistrzem Horochowa Wiktoorem Hodykiem: o problemach, samorządzie terytorialnym i planach na przyszłość.

Walenty Wakołuk: Od wyborów minęło trochę czasu. Jak Pan uważa, czy zaufanie wyborców do Pana zwiększyło się czy zmniejszyło?

Wiktor Hodyk: Wiem, że przez te lata nikomu nie zrobiłem nic złego. Podstawowymi wartościami dla mnie zawsze były człowieczeństwo i przywoitość, lecz na pierwszym miejscu jest zaufanie. Bardzo łatwo je stracić, nawet przez jeden uczynek, ale odzyskać – trudno.

W. W.: Czyli ludzie Panu ufają...

W. H.: Oczywiście, że ufają. Gdyby nie ufali, to nie pracowałbym przez wiele lat w samorządzie terytorialnym: jako burmistrz – od 2009 r., a jeszcze przez 11 lat byłem wójtem we wsi Myrne.

W. W.: Jak wyglądała Pana praca w okresie przejściowym, pomiędzy dwiema rewolucjami.

W. H.: W takich okresach ludziom zajmującym stanowiska kierownicze w samorządach lokalnych jest najtrudniej, bo trzeba patrzeć obywatelom prosto w oczy. Ludzie są wtedy o wiele bardziej wymagający.

W. W.: A czy zdarzały się jakieś naciski np. ze strony Partii Regionów?

W. H.: Od kiedy pracuję każda władza naciskała. Ale gdy wiesz, że za tobą są ludzie, a ty nie wdajesz się w intrigi i nie pozwalasz się zastraszyć, a prawda jest po twojej stronie, to nadal pracujesz.

W. W.: My idziemy na Majdan z nadzieją, że zmienimy kraj i samych siebie. Co powinniśmy zrobić, żeby w końcu zdali sobie sprawę, że absolutnie nie mają czasu, że trzeba coś zrobić?

W. H.: Jakie przeżycie może być bardziej wstrząsające w kraju w chwili obecnej, niż śmierć ludzi, i to śmierć najlepszych? Ludzie, którzy nie walczą, powinni mieć poczucie szacunku i wdzięczności wobec tych, którzy zginęli.

W. W.: Czy uważa Pan, że wojna jest typowym wyznacznikiem tego, że w końcu chcemy się zmienić?

W. H.: Oczywiście. Pokazaliśmy całemu światu, że jesteśmy gotowi walczyć w obronie swoich wartości. Mieliśmy niepodległość, ale niepodległość zależną. Teraz pragniemy całkowitej.

W. W.: Czy wierzy Pan w to, że samorząd terytorialny ma teraz najlepszą szansę stać się naprawdę samorządem?

W. H.: Dziś znajdujemy się u progu reformy administracyjno-terytorialnej. Myślę, że to najważniejsza reforma w jakimkolwiek państwie. Wszystko będzie zależało przede wszystkim od tego, jak ona będzie wdrażana w życie. Jeśli reforma zostanie przeprowadzona na wzór polski, to myślę, że na pewno będzie skuteczna. Tegoroczne zmiany do Kodeksu Budżetowego, m.in. wprowadzenie podatku akcyzowego, napawają nadzieją na pozytywne zmiany w procesie kształtowania budżetów. Ale jeżeli samorządy lokalne będą miały uprawnienia w zakresie edukacji, medycyny, kultury, jeżeli trzeba będzie utrzymywać obiekty publiczne, wszystko będzie zależało od tego, jak ustawodawcy uregulują mechanizm relacji między budżetami. Miejscowości, które mają 300-500 mieszkańców, dziś nie mogą w pełni funkcjonować i się rozwijać.

W. W.: Czy Pan, jako mer miasta, uważa, że rozpoczęła się już integracja europejska?

W. H.: Tak. Podpisaliśmy intencje, po których muszą nastąpić konkretne działania. Ponadto, chcielibyśmy żeby co najmniej 40% ludności uświadomiło sobie, czym jest Europa i czym są wartości europejskie.

W. W.: Jak Pan sądzi, czy podpisana przez Ukrainę umowa stowarzyszeniowa zapewni jej odpowiedni klimat inwestycyjny? Czy poprawi to relacje między państwem a inwestorem?

W. H.: Niestety nie. We wszystkich wizytach służbowych przede wszystkim nawiązują kontakty biznesowe w celu dalszej współpracy. Sytuacja się jednak poprawi, gdy inwestor zagraniczny będzie miał pewność, że rzeczywiście nastąpiła poprawa w polityce fiskalnej, budżetowej, rolniczej itp.

W. W.: Jakie są silne i słabe strony Horochowa?

W. H.: Wielkim bogactwem miasta jest bardzo dobrej jakości woda pitna, jedna z najlepszych

według ekspertów. Istnieją również pokłady gliny kaolinowej. Jednak Horochów — to miasto depresyjne pod względem gospodarczym. Ze względu na ogólny klimat inwestycyjny państwa, na politykę fiskalną, inwestorzy boją się z nami współpracować.

W. W.: Jak Pan uważa, jakie ciekawe obiekty ekoturystyczne posiada Horochów?

W. H.: Dla rozwoju ekoturystyki powinna być odpowiednia infrastruktura. W planach mamy projekt odnowienia stawu. Przeprowadziliśmy już odpowiednie badania, zlokalizowaliśmy źródła. Chcemy zrobić oddzielny zbiornik z zaborem i spustem wody oraz basenem, żeby można było tam wypoczywać. Pracujemy nad realizacją projektu. Już dawno oczyszcziliśmy wszystkie rowy, kanały przelewowe. Dziś, dzięki wykonanej pracy nie obawiamy się podtopień.

W. W.: W jakim stanie jest teraz system kanalizacji Horochowa?

W. H.: System kanalizacji w mieście ma już 50 lat. Jest on w dobrym stanie. Ale gdy robiliśmy drogę na ulicy Parkowej i usuwaliśmy wierzchnią warstwę gruntu, znaleźliśmy wazy kanalizacyjne z 1938 roku. Studzienki te funkcjonują do dziś, a radzieckie są w gorszym stanie. Wydajemy pieniądze na naprawę najbardziej problematycznych części instalacji wodnych. W zeszłym roku, na przykład, całkowicie zamieniliśmy kanalizację na ulicy Pivdenna. Planujemy budowę nowych zbiorników oczyszczających. Mamy również projekt budowy nowego wysypiska śmieci.

W. W.: Jakimi zasobami powinno dysponować miasto w celu prawidłowego funkcjonowania? Co powinno należeć do mienia komunalnego?

W. H.: Światowa praktyka pokazuje, że własność prywatna jest bardziej skuteczna. Teraz nie jesteśmy w stanie utrzymywać zakładów przemysłowych. Chociaż, istnieją przykłady, kiedy lokalne społeczności posiadają obiekty przemysłowe we własności komunalnej, które rozwijają się i działają dla ich dobra.

W. W.: Co należy zrobić przede wszystkim, aby uratować zabytki, które jeszcze zachowały się w Horochowie?

W. H.: Na starym cmentarzu są austriackie groby z czasów I wojny światowej. W 2009 r., kiedy zacząłem pracować jako burmistrz, były one w bardzo złym stanie. Nie potrafilibyśmy dać temu radę sami, więc zdecydowałem się na znalezienie firmy, która zaangażuje się w ich porządkowanie. Ostatecznie znalazłem niemiecką organizację, która zaoferowała pomoc finansową. Przyjechało też do nas 12 żołnierzy Bundeswehry, którzy wykonali prace porządkowe.

W. W.: A zniszczony polski cmentarz? **W. H.:** Wkrótce zrobimy pamiątkową tablicę na miejscu grobów, a te wszystkie nagrobki, które znajdujemy na jego terenie, zbierzemy w jednym miejscu.

На порозі реформи

Із Віктором Годиком, Горохівським міським головою, у редакції «Волинського монітора» ми розмовляли про проблеми, місцеве самоврядування та плани на майбутнє.

законодавців, які пропишуть механізм міжбюджетних відносин. Громади, які мають 300–500 мешканців не можуть сьогодні повноцінно існувати й розвиватися.

В. В.: Ви як міський голова відчуваєте, що вже розпочалася європейська інтеграція?

В. Г.: Ми підписали намір, а вже за наміром мають іти конкретні дії. Окрім цього, потрібно, щоб хоча б 40% населення усвідомлювали, що таке Європа, європейські цінності.

В. В.: Як Ви думаєте, підписана Україною асоціація про намір вступити у європейську спільноту гарантує прийнятний інвестиційний клімат? Вона покращить стосунки держави й інвестора?

В. Г.: На жаль, поки що ні. У всіх робочих поїздках, перше, що роблю, налагоджую стосунки у сфері бізнесу з метою подальшої співпраці. Проте ситуація покращиться тоді, коли закордонний інвестор пересвідчиться, що дійсно є покращення у фінансній, бюджетній, земельній політиці і т. д.

В. В.: У чому бачите силу Горохова, у чому – його слабкі сторони?

В. Г.: Велике багатство міста – прісна вода дуже доброї якості, одна з найкращих в області за аналізами експертів. Є також поклади каолінової глини. Проте Горохів – місто економічно депресивне. Через загальний інвестиційний клімат держави, через фінансову політику країни інвестори бояться з нами співпрацювати.

В. В.: Як Ви думаєте, які цікаві об'єкти для «зеленого» туризму має Горохів?

В. Г.: Для розвитку «зеленого» туризму має бути відповідна інфраструктура. У планах – проект із відновлення ставка. Ми вже провели відповідні дослідження, знайшли місцезнаходження джерел. Хочемо зробити автономну водойму зі зливом-набором води, з басейном, щоб можна було там відпочивати. Працюємо над втіленням проекту в життя. Ми вже давно очистили всі рови, водозливні канали. На сьогоднішній день завдяки проведеним роботам ми не маємо проблем із підтопленням у Горохові.

В. В.: У якому стані зараз знаходиться система каналізації Горохова?

В. Г.: Каналізація міста вже 50 років. Вона знаходиться у відповідному стані. Але коли ми робили дорогу на вулиці Парковій, знімали верхній шар покриття, познаходили каналізаційні люки, зроблені в 1938 р. Ті колодязі функціонують до сьогоднішнього дня, а радянські – в гіршому стані. Ми виділяємо гроші на ремонт найпроблемніших ділянок водогону. У минулому році, наприклад, повністю замінили каналізаційну систему на вулиці Південній. Плануємо побудувати нові очисні споруди. Також маємо проект будівництва нового сміттєзвалища.

В. В.: Що повинне мати місто для елементарного забезпечення життєдіяльності? Що варто було б тримати в комунальній власності?

В. Г.: Світова практика показала, що приватна власність ефективніша. Поки що ми не в змозі утримувати якісь промислові об'єкти. Хоча є приклади того, коли місцеві громади тримають промислові об'єкти в комунальній власності, які розвиваються та працюють на їхнє благо.

В. В.: Що перш за все потрібно зробити, щоб урятувати ті пам'ятки культури та архітектури, які ще залишилися в Горохові?

В. Г.: На старому кладовищі є австрійські поховання часів Першої світової війни. У 2009 р., коли я почав працювати на посаді міського голови, вони були в досить занедбаному стані. Ми не мали можливості все зробити своїми силами, тому я вирішив знайти таку організацію, яка б зайнялася їх впорядкуванням. У кінцевому результаті знайшов німецьку організацію, яка виділила кошти, до нас приїжджали також 12 солдатів із бундесверу, вони виконали певні роботи із впорядкування.

В. В.: А знищене польське кладовище? **В. Г.:** Ми невдовзі будемо робити пам'ятний знак на місці поховань, і ті всі надгробні плити, які віднаходимо на території, зберемо в одному місці.

Валентин Вakoлук: Після виборів минуло трохи часу. Довіра людей до Вас збільшилася чи зменшилася?

Віктор Годик: Я знаю, що протягом цих років нікому зла не зробив. Головними цінностями для мене завжди залишалися людяність та порядність, розуміння довіри стоїть на першому місці. Її можна втратити дуже легко, лише одним зробленим вчинком, а завоювати її – дуже важко.

В. В.: А внутрішнє відчуття? Люди Вам вірять?

В. Г.: Звичайно, що вірять. Якби не вірили, то я б стільки років не пропрацював у місцевому самоврядуванні. На посаді міського голови я з 2009 р., а ще 11 років був сільським головою села Мирне.

В. В.: Тобто фактично при владі Ви були в період між двома революціями.

В. Г.: У такі періоди тим, хто займає посади сільських чи міських голів, найважче, адже тоді доводиться дивитися людям безпосередньо у вічі. Люди тоді стають набагато вимогливішими.

В. В.: Чи Партія регіонів тиснула на Вас?

В. Г.: Відколи я працюю, кожна влада тиснула. Але коли ти знаєш, що за тобою люди, коли ти не ведешся на певні інтриги та залякування, коли на твоєму боці правда, ти продовжуєш працювати.

В. В.: Ми йдемо на Майдани з надією змінити країну й себе. Яке має бути потрясіння для людей, щоб вкінці-кінців вони зрозуміли, що зовсім немає часу зволікати, що треба щось робити?

В. Г.: Яке можна мати більше потрясіння в країні в теперішній час, коли гинуть люди, коли гине цвіт нації? Але в людей, які не воюють, повинне бути почуття відповідальності перед тими, котрі загинули.

В. В.: Ви вважаєте, що війна – це типовий показник того, що ми нарешті хочемо змінитися?

В. Г.: Звичайно. Ми показали всьому світові, що готові боротися, відвоювати свої цінності. Ми мали незалежність, але залежну незалежність. Тепер прагнемо повної.

В. В.: Чи Ви вірите в те, що місцеве самоврядування зараз має максимально можливий шанс дійсно стати самоврядуванням?

В. Г.: Ми сьогодні стоїмо на порозі адміністративно-територіальної реформи. Я вважаю, що це найважливіша реформа, яка може бути в будь-якій державі. Все буде залежати насамперед від того, як її втілюватимуть у життя. Якщо її буде проведено за польською схемою, то, я думаю, вона обов'язково дасть результат. Внесення цьогорічних змін до Бюджетного кодексу, наприклад введення акцизного податку, дає певний позитив щодо наповнення бюджетів. Але коли органам місцевого самоврядування буде передано повноваження, що стосуються освіти, медицини, культури, коли потрібно буде утримувати об'єкти соціальної інфраструктури, то все буде залежати від волі наших

Ocaleni od zapomnienia: Antoni Wagner

Повернуті із забуття: Антон Вагнер

Настępny текст в серії szkiców biograficznych o Polakach, którzy w 1939 r. trafili do niewoli sowieckiej, jest poświęcony Antoniemu Wagnerowi.

Antoni Wagner urodził się w 1899 r. w Łodzi w rodzinie krawca Teodora Wagnera (zmarł w 1918 r.) i gospodyni domowej Anny Wagner (ur. ok. 1875 r.). Brat Franciszek (ur. ok. 1902 r.), robotnik i siostra Anna, po ślubie Muszyńska (ur. ok. 1910 r.), krawcowa, w przededniu II wojny światowej mieszkali w Łodzi.

17 października 1925 r. Antoni ożenił się z Antoniną Hnatówną (ur. ok. 1903 r.), która pracowała jako krawczyni.

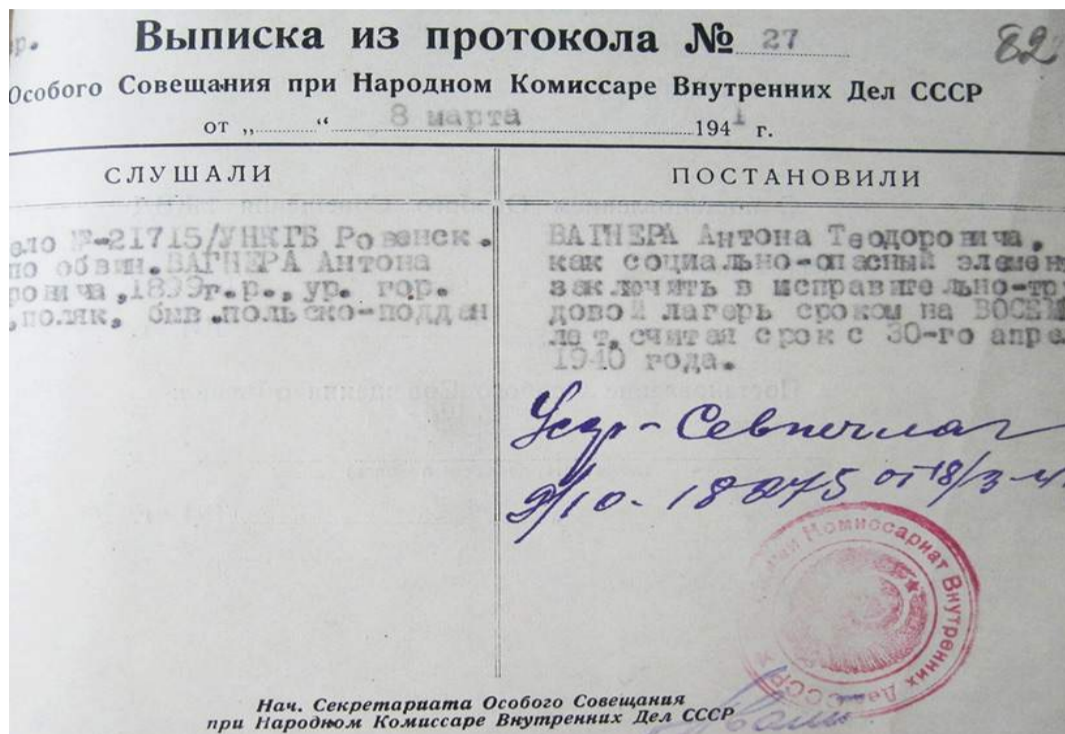
W kwietniu 1917 r. dobrowolnie wstąpił do Polskich Sił Zbrojnych. Z powodu choroby w lipcu 1918 r. został przeniesiony do rezerwy. Już pod koniec 1919 r. został po raz drugi zmobilizowany i przydzielony do 9. Pułku Ułanów, który walczył przeciw Armii Czerwonej. Antoni Wagner służył w części gospodarczej szwadronu zapasowego, położonej w Dębicy, dlatego też udało mu się uniknąć bezpośrednich walk. W 1920 r. otrzymał odznaczenie «Orleńca», a w 1921 r. – został plutonowym.

Antoni Wagner służył w 9. Pułku Ułanów Wojska Polskiego do 1924 r. i w tym samym roku został przeniesiony do wsi Dederkały do Szwadronu Kawalerii KOP. Później żołnierz uzyskał stopień wachmistrza i został przeniesiony do Szkoły Podoficerów Zawodowych Kawalerii w Niewirkowie, gdzie w 1936 r. uzyskał stopień chorążego. Był niejednokrotnie wyróżniany przez dowództwo wojskowe: w 1926 r. wręczono mu Brązowy Krzyż Zasługi za dobrą służbę w części gospodarczej jednostki pogranicznej; w 1938 r. – Brązowy Medal Za Długoletnią Służbę; w 1939 r. – Srebrny Medal za dwudziestoletnią służbę w Wojsku Polskim; w tymże roku – Srebrny Krzyż Zasługi za funkcjonowanie kooperacji w dywizji. Niewirków był jego ostatnim miejscem służby przed sowiecką okupacją Zachodniej Ukrainy, która rozpoczęła się 17 września 1939 r. W tym dniu wojsko sowieckie wzięło do niewoli wszystkich żołnierzy przebywających w szkole podoficerów. Przez 15 dni jeńcy przebywali w Niewirkowie, a potem przeprowadzono ich do obozu w Szepetówce. Tam 22 października 1939 r. Antoni Wagner został wypuszczony jako miejscowy mieszkaniec. Razem z nim na wolność wydostali się chorąży Paweł Dynat, wachmistrz Franciszek Torcz, starszy wachmistrz Jarosiński. W poprzednim szkicu opowiadaliśmy o tym, że niektórym Polakom udało się wydostać z niewoli razem z miejscowymi Ukraińcami i Białorusinami, których sowieckie dowództwo postanowiło wypuścić z powodu braku warunków do utrzymywania dużej liczby jeńców, do której sowieccy dowódcy nie byli przygotowani.

Po wydostaniu się na wolność Antoni Wagner przyjechał do Równego, gdzie na ul. Korzeniowskiego 10 mieszkała jego żona. Mimo problemów z zatrudnieniem, udało się mu znaleźć pracę sprzątacza na swojej ulicy. 27 kwietnia 1940 r. Antoni Wagner otrzymał sowiecki paszport. Paszportyzacja, rozpoczęta w obwodzie rówieńskim 26 lutego 1940 r., oprócz obliczenia ludności przyłączonych terenów, miała na celu ujawnienie osób z kategorii «społecznie niebezpiecznych». Wielu Polaków, szczególnie byłych żołnierzy, funkcjonariuszy policji polskiej, urzędników państwowych, zmieniło swój pobyt na nielegalny, pragnąc w ten sposób uniknąć prześladowań ze strony władz sowieckich. Nawet po tym, jak rodzina Wagnerów została oficjalnie zarejestrowana przez władze sowieckie, nie porzucała nadziei na wyjazd do strefy okupacji niemieckiej. Bodźcem do tego był list kaprała Kulwickiego, który Antoni Wagner otrzymał w styczniu 1940 r., a także otrzymany przez niego pod koniec marca tegoż roku list od Grzegorza, 15-letniego siostrzeńca, który przed wojną gościł u niego w Równem. Obaj najpierw wyjechali do Lwowa, a następnie nielegalnie przekroczyli granicę sowiecko-niemiecką.

Przynajmniej aresztu Antoniego Wagnera była informacja, która dotarła do NKWD za pośrednictwem stworzonej sieci informatorów, że został on wypuszczony z niewoli, ponieważ podał nieprawdziwą informację o stopniu wojskowym i że przebywając w szepetowskim obozie dla jeńców był zaangażowany w wyzwolenie z niewoli generała Korytowskiego. Sam Wagner

Serię biograficznych narysów pro polaków, які в 1939 р. потрапили до радянського полону, продовжує історія Антона Вагнера.

categorycznie temu zaprzeczał, zapewniając śledztwo, że oficerem nie jest i osobiście nie był znajomym generała. Aresztowanemu również zarzucono utrzymywanie konspiracyjnego mieszkania w celu pomocy polskim żołnierzom w nielegalnym przekraczaniu granicy. Jeden ze świadków, który pracował jako lekarz w Międzyrzeczu, a po areszcie przebywał w jednej kamerze z Antonim Wagnerem, twierdził, że rzekomo z pomocą Wagnera do Niemiec wydostał się wspomniany wyżej kapral Kulwicki i jeszcze kilka osób. Świadek także zapewniał śledztwo, że pełniąc swój obowiązek zawodowy, niejednokrotnie leczył miejscowych rolników, którzy byli karani fizycznie przez chorążego Wagnera. Świadectwa te zostały potwierdzone przez mieszkańca wsi Niewirków W. Polejszczuka. Ten opowiadał, że Antoni Wagner bezpośrednio uczestniczył w krwawym znęcaniu się nad wieśniakami podczas wesela N. Jarmoluka, które odbyło się w 1931 r. Dla uzyskania szczegółów funkcjonariusze NKWD przepytali 10 świadków tego wydarzenia, którzy potwierdzili fakt pobicia mieszkańców Niewirkowa przez ułanów pod dowództwem Antoniego Wagnera, co w jednym z przypadków doprowadziło do śmierci. Zwracamy uwagę na to, że funkcjonariusze NKWD w swoim stylu interpretowali zeznania świadków: «...Wagner przebywając na służbie jako chorąży w byłym polskim Korpusie Ochrony Pogranicza, znęcał się nad mieszkańcami Niewirkowa, wszystko niszczył, bił rolników do omdlenia, trafiały się też wypadki śmiertelne i ciężkie zranienia». W ten sposób, z dokumentów sporządzonych przez NKWD wnioskujemy, że Antoni Wagner osobiście popełnił wszystkie wyliczone przestępstwa. Ponadto, w oskarżeniu powiedziano, że przebywając w celi więziennej «Wagner agitował współlokatorów kamery, żeby nie zeznawali w czasie dochodzenia, mając na celu zabicie z tropu i zakłócanie śledztwa». W rzeczywistości więźniów rozważał, w jaki sposób jak najdłużej zatrzymać się na terenie Ukrainy Zachodniej i doczekać, aż sojusznicy Polski, czyli Wielka Brytania i Francja, wystąpią w obronie kraju i wraz z rządem emigracyjnym pomogą odzyskać niepodległość jego Ojczyźnie.

Według Decyzji Specjalnego Posiedzenia NKWD ZSRR, Antoni Wagner syn Teodora, został skazany na osiem lat pozbawienia wolności w obozach pracy za przestępstwa wskazane w art. 54–10, 53–13 KK USRR. Karę odbywał w obozie «Siewpieczlag». Według postanowienia prokuratury obwodu rówieńskiego z dnia 22 września 1989 r., wobec Antoniego Wagnera został zastosowany art. 1 Rozporządzenia Prezydium Rady Najwyższej ZSRR z dnia 16 stycznia 1989 r. «O dodatkowych działaniach w celu przywrócenia sprawiedliwości dla ofiar represji, które miały miejsce w okresie 1930–1940 i na początku lat 1950-tych».

Tetiana SAMSONIUK

radянський паспорт. Нагадаємо, що паспортизація, яка стартувала в Рівненській області 26 лютого 1940 р., окрім обліку населення новоприєднаних територій, мала на меті виявлення осіб із категорії «соціально-небезпечних». Адже чимало поляків, особливо колишніх військовослужбовців, співробітників польської поліції, державних чиновників, перейшли на нелегальне становище, таким чином намагаючись уникнути переслідування радянських силових структур. Навіть після того, як сім'я Вагнерів була офіційно облікована радянськими органами влади, вона не залишала надії виїхати в зону німецької окупації. Стимулом до цього став лист капрала Кульвіцького, який Антон Вагнер отримав у січні 1940 р., та отриманий в кінці березня того ж року лист від Георгія – 15-річного племінника, який напередодні війни гостював у дядька в Рівному. Обоє нелегально перетнули радянсько-німецький кордон, спочатку виїхавши до Львова.

Приводом до арешту Антона Вагнера стала інформація, що потрапила до органів НКВС від налагодженої мережі інформаторів про те, що його звільнили з полону з огляду на надану ним неправдиву інформацію про звання та про те, що, перебуваючи в шепетівському таборі військовополонених, Антон Вагнер був причетний до звільнення з полону генерала Коритовського. Сам в'язень категорично заперечував цей факт, zapewniaючи слідство, що не є офіцером й особисто не був знайомий із генералом. Арештованому також інкримінували утримання конспіративної квартири з метою нелегального переправлення через кордон польських військовослужбовців. Один зі свідків, що працював лікарем у Межирічі, а після арешту перебував в одній камері з Антоном Вагнером, стверджував, будімо, за сприяння того до Німеччини виїхали уже згадуваний нами капрал Кульвіцький та ще декілька осіб. Також свідок запевнив, що, виконуючи свій професійний обов'язок, неодноразово лікував місцевих селян, які зазнали тілесних ушкоджень від хорунжого Вагнера. Ці свідчення підтвердив і житель села Невірки В. Полейщик. Останній розповів, що Антон Вагнер був безпосередньо причетний до кривавої розправи над місцевими жителями під час весілля Н. Ярмолюка, яке мало місце 1931 р. Щоб з'ясувати деталі, енкаведисти провели допити 10 свідків цієї події, які підтвердили факт побиття невірківчан загonom уланів під командуванням Антона Вагнера, що в одному випадку закінчилося смертю. Зауважимо, що енкаведисти у своєму стилі інтерпретували свідчення очевидців: «...Вагнер, перебуваючи на службі в колишньому польському Корпусі охорони прикордоння у званні хорунжого, знущався над селянами Невіркова, вчиняв дикі погроми, бив останніх до втрати свідомості, були випадки зі смертельним кінцем і важкими пораненнями». Таким чином зі справи випливає, що Антон Вагнер особисто здійснив усі зазначені вище злочини. Окрім іншого, у звинувачувальному висновку вказано, що, перебуваючи у в'язничній камері, «Вагнер серед співкамерників проводив обробку про ненадання свідчень на слідстві, переслідуючи мету заплутати й відтермінувати слідство». Насправді в'язень міркував, що таким чином йому вдасться якомога довше протриматися на території Західної України та дочекатися, коли союзники Польщі, Велика Британія і Франція, виступять на її захист і разом з еміграційним урядом доб'ються відновлення його Батьківщини.

Постановою Особливої наради при НКВС СРСР Вагнера Антона Теодоровича засуджено до восьми років позбавлення волі у виправно-трудових таборах за злочини передбачені ст. 54–10, 53–13 KK УРСР. Свій термін покарання він відбував у «Севпечлазі». Заключенням прокуратури Рівненської області від 22 вересня 1989 р. Антон Вагнер потрапив під дію ст. 1 Указу Президії Верховної Ради СРСР від 16 січня 1989 р. «Про додаткові заходи по відновленню справедливості стосовно жертв репресій, що мали місце в період 1930–1940-х і на початку 1950-х рр.»

Тетяна САМСОНЮК

Після звільнення з полону Антон Вагнер приїхав до Рівного, де за адресою вулиця Коженьовського, 10 мешкала його дружина. Незважаючи на труднощі з працевлаштуванням, йому вдалося знайти роботу дворника на своїй вулиці. 27 квітня 1940 р. Антон Вагнер отримав

Wyreżyserować siebie – niezwykle losy Michała Waszyńskiego

Зрежисерувати себе або Незвичайна доля Міхала Вашингського

Режисер kilkudziesięciu filmów, ekscentryk i skandalista, rekin show-biznesu, któremu karierę zawdzięczają między innymi Audrey Hepburn i Sophia Loren – przyszedł na świat w Kowlu.

Режисер кількох десятків фільмів, ексцентрик і скандаліст, акула шоу-бізнесу, кар'єрою котрому завдячують, наприклад, Одрі Хепберн і Софі Лорен, народився в Ковелі.

Barwna biografia Michała Waszyńskiego, nasycona niewiarygodnymi zwrotami akcji, aż prosi się o ekranizację. Historia życia ekscentrycznego reżysera zafascynowała Elwirę Niewierę i Piotra Rosołowskiego, którzy w lipcu tego roku przyjechali na Wołyń, by zbierać materiały do filmu dokumentalnego, opartego na losach Waszyńskiego.

Kiedy 29 września 1904 roku, w chasydzkiej rodzinie kowala Waksy na świat przychodzi mały chłopiec, jego rodzice wróżą mu prędzej karierę miejscowego rzemieślnika, niż europejskiej sławy scenarzysty, montażysty i reżysera. Mosze Waks dorasta w Kowlu, jako chłopiec uczęszcza do miejscowego chederu, następnie do jesziwy. Tu zdobywa opinię utalentowanego, lecz krnąbrnego ucznia. Ostatecznie zostaje ze szkoły wyrzucony, po awanturze, którą wywołuje, dopytując nauczyciela o źródło pochodzenia diabłów. Biorąc pod uwagę dalsze losy Waszyńskiego, prowokatorem pozostał do końca życia.

Z Kowla Mosze Waks wyjeżdża na zawsze w wieku piętnastu lat. Odtąd, niczym kameleon będzie zmieniał tożsamość, w zależności od okoliczności. Pierwsza metamorfoza zakłada zmianę nazwiska na polskobrzmiące. Do Warszawy w 1922 roku trafia zatem nie Mosze Waks, syn handlarki drobiu, lecz Michał Waszyński, adept sztuki filmowej. Tu zaczyna się typowa historia «od zera do bohatera», początkowo goniec i chłopiec na posyłki, stopniowo otrzymuje coraz poważniejsze zlecenia, by po kilku latach asystować najwybitniejszym twórcom kina. W 1929 sam debiutuje jako reżyser, a wkrótce zdobywa miano króla polskiego przemysłu filmowego. Tworzy filmy w tempie ekspresowym, recenzenci zarzucają im schematyzm, reżyserowi zaś amatorszczyznę, publiczność ma jednak inne zdanie. Hity takie, jak: «Włóczęgi», «Znachor», «Jaśnie pan szofer», biją rekordy popularności. Najwybitniejszym dziełem Waszyńskiego, uznanym przez krytykę za perełkę w dorobku reżysera, jest nakręcony w 1937 roku, na podstawie dramatu Szymona An-skiego «Dybuk».

Dziś «Dybuk» – mistyczna opowieść o miłości Chonena, ubogiego studenta Talmudu, i Lei, córki bogatego Żyda Sendera, ukazana na tle chasydzkiej obrzędowości, uważany jest za najwybitniejszy film żydowski wyprodukowany w Polsce. W filmie pobrzmiewają echa lat spędzonych w Kowlu, gdzie jako dziecko reżyser chłonił chasydzki folklor i tradycje. Po sukcesie filmu, reżyser prowadzi będzie przewrotną grę, czasem przyznając się do swojego żydowskiego pochodzenia, innym zaś razem podając się za katolika i polskiego arystokratę.

Wojna wybucha, jak zawsze, nieoczekiwanie. Waszyńskiego zastaje we Lwowie, skąd trafia na Syberię. Po zaciągnięciu się do Armii Andersa, zostaje w 1942 szefem Sekcji Filmowej Wojskowego Biura Propagandy i Oświaty Armii Polskiej w ZSRR. Dokumentuje szlak bojowy II Korpusu, tworzy zapis filmowy bitwy pod Monte Cassino.

Po wojnie zostaje we Włoszech. Jest zdeklarowanym homoseksualistą, co nie przeszkadza mu ożenić się z bogatą rzymską arystokratką, hrabiną Tarantini. Podstarzała małżonka wkrótce umiera, pozostawiając Waszyńskiemu ogromny spadek. Samuel Blumenfeld, w biografii Waszyńskiego «Człowiek, który chciał być księciem», sporo miejsca poświęca zamilowaniu reżysera do luksusu. Pałac w Rzymie, biały cadillac ze złotymi klamkami, ubrania od znanych projektantów – były znakiem

rozpoznawczym «księcia». Początkowo w Rzymie, później także w Madrycie powstają kolejne produkcje, firmowane nazwiskiem Waszyńskiego. Podejmuje on wspólne projekty z najwyższej klasy reżyserami, m. in. z Orsonem Wellesem. Odkrywa dla świata filmu Audrey Hepburn, wybierając ją do głównej roli w «Rzymskich Wakacjach» Williama Wylera. Sofię Scicolone, wyluskując z tłumu statetek do «Quo Vadis» Mervyna LeRoy'a, wkrótce zyska sławę jako Sofia Loren.

Waszyński współpracuje z wieloma znanymi studiami filmowymi, w tym z Bronston Productions, stanowiącym w latach powojennych filię Hollywood w Europie. Jako bożyszcze rzymskiej arystokracji, zyskuje wkrótce przychyłność Watykanu i błogosławieństwo na stworzenie wielkich produkcji kostiumowych o tematyce biblijnej.

W 1964 roku w Rzymie, nad talerzem truflii umiera na zawał serca największy mistyfiktor, snob i fantasta swoich czasów. Śmierć godna księcia, za którego przez większą część życia się podawał. Czy niespokojny duch Mosze Waksy zaznał spokoju po śmierci? Czy, tak jak za życia, ucieka od prawdy o sobie, przybierając wciąż nowe maski? Może niesiony tęsknotą i wyrzutami sumienia dryfuje gdzieś nad Kowlem, którego wyparł się za życia?

Elżbieta ZIELIŃSKA

Jaskrawą biografię Michała Waszyńskiego, nasyceną nieprawdopodobnymi zwrotami akcji, tak i chce się ekranizować. Historia życia ekscentrycznego reżysera захопила Elwirę Niewierę i Piotra Rosołowskiego, którzy w lipcu tego roku przyjechali na Wołyń, by zbierać materiały do dokumentalnego filmu pro domo Waszyńskiego.

Kiedy 29 września 1904 r. u chasydzkiej rodziny kowala Waksy na świat z'явился chłopiec, його батьки пророкували йому радше кар'єру місцевого ремісника, аніж славу європейського сценариста, монтажиста й режисера. Мойша Вакс підростав у Ковелі, у дитинстві відвідував місцевий хедер (єврейська релігійна початкова школа – ред.), а згодом ешиву (єврейський вищий релігійний навчальний заклад – ред.). Там він здобув репутацію талановитого, проте норовливого учня. Остаточно його вигнали зі школи після скандалу, який він спровокував, допитуючись у вчителя про те, звідки взялися дияволи. Якщо звернути увагу на подальшу долю Вашингського, то можна сказати, що провокатором він залишився до кінця життя.

З Ковеля Мойша Вакс назавжди виїхав у п'ятнадцятирічному віці. Відтоді, як хамелеон, змінював особистість залежно від обставин. Перша metamorfoza відбулася зі зміною прізвища на польське. До Варшави в 1922 r. потрапляє вже не Мойша Вакс, син продавщиці куря-

тини, а Міхал Вашингський, adept кіномистецтва. Так розпочалася типова історія «із гязі в князі»: спочатку кур'єр і хлопчик на побігеньках, який поступово отримував все серйозніші завдання, щоб через кілька років стати асистентом найвидатніших творців кіно. У 1929 r. Вашингський сам дебютував як режисер, а незабаром здобув ім'я короля польської кіноіндустрії. В шаленому темпі створював фільми, які рецензенти оцінювали як схематичні, а режисера називали аматором. Проте публіка мала іншу думку. Такі хіти, як «Волоцюги», «Зnachor», «Ясновельможний пане водій» б'ють рекорди популярності. Найвидатніша робота Вашингського, яку критика визнала перлиною в доробку режисера, – знятий у 1937 r. фільм на основі драми Семена Анського «Дибук».

Сьогодні «Дибук» – це містична оповідь про кохання Хонена, бідного студента Талмуда, і Lei, доньки багатого єврея Седера, показана на тлі хасидської обрядовості. «Дибук» називають найвидатнішим єврейським фільмом, знятим у Польщі. У стрічці помітні відголоски років, проведених у Ковелі, де ще дитиною режисер пізнав хасидський фольклор і традиції. Після успіху, Міхал приховував правду про себе, інколи зізнаючись у своєму єврейському походженні, проте іншого разу видаючи себе за католика й польського аристократа.

Війна, як завжди, розпочинається несподівано. Вона застає Вашингського у Львові, звідки режисер потрапляє в Сибір. Після вступу до Армії Андерса у 1942 r. він став керівником відділу фільмів Військового бюро пропаганди та освіти Польської армії в СРСР. Фіксував бойовий шлях 2-го корпусу, створював фільми про битву під Монте-Кассіно.

Після війни Вашингський залишився в Італії. Представляв себе як гомосексуаліста, що не завадило йому одружитися з багатою римською аристократкою, графинею Тарантіні. Пристаріла дружина незабаром померла, залишивши Вашингському величезний спадок. Самуель Блюменфельд у біографії Вашингського «Людина, котра хотіла бути принцом» багато уваги приділяє любові режисера до розкоші. Палац у Римі, білий «Каділак» із золотими ручками, одяг від відомих модельєрів були розпізнавальним знаком «принца». Спочатку в Римі, згодом також у Мадриді з'явилися наступні роботи Вашингського. Він працював над проектами разом із найкращими режисерами, наприклад із Орсоном Уеллсом. Саме Вашингський відкрив світу кіно Одрі Хепберн, обравши її на головну роль у «Римських канікулах» Вільяма Вайлера. Софія Шиколоне, вибрана ним із натовпу статисток на роль у фільмі «Камо грядеши» Мervіна Лероя, незабаром стала відомою як Софі Лорен.

Вашинський співпрацював із багатьма відомими кіностудіями, зокрема з «Bronston Productions», що була в післявоєнні роки філією «Hollywood» у Європі. Як божество римської аристократії незабаром отримав прихильність Ватикану та благословення на створення великих костюмованих робіт на біблійну тематику.

У 1964 r. в Римі перед тарілкою з трюфелями помер від інфаркту найбільший містифікатор, snob і фантаст своїх часів. Смерть гідна принца, за якого він видавав себе переважно частину свого життя. Чи неспокійний дух Мойші Waksy знайшов спокій після смерті? Чи, як і за життя, втікає від правди про себе, надалі надаючи нові маски? Можливо, з тугою і докорами сумління літає десь над Ковелем, якого відкрісав за життя?

Elżbieta ZIELIŃSKA

Lato na Mazurach

Od 14 do 27 lipca grupa dzieci z Tarnopola i Łucka wypoczywała w Polsce na Mazurach w Giżycku. Już tradycyjnie takie kolonie letnie odbywają się dzięki Wielkopolskiemu Stowarzyszeniu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Dzieci z polskich organizacji Łuckiego Okręgu Konsularnego wspólnie spędzili czas razem z dziećmi z Polski. Dużo opalały się na słońcu, kąpały się, pływały statkiem i kajakami po jeziorze Niegocin, zwiedzały Giżycko. Wszystkim spodobała się wycieczka do Mikołajek. Tam można było pospacerować nad jeziorem, popływać rzeką Krutynią w łodziach, przejść się po parku. Dzieci zwiedziły też Zamek w Rynie z XIV w. Odwiedziły Spytkowo, gdzie znajduje się «Indiańska Wioska» – obiekt składający się z dwóch części: Muzeum Indian Ameryki Północnej oraz plenerowego modelu Indiańskiej Wioski. Tam wszyscy świetnie się bawili: strzelali ze strzelb, rzucali podkowy, oglądali tańce Indian i kowbojów, zwiedzali indiańską farmę. W programie wycieczki było zwiedzanie kościoła w Świętej Lipce, gdzie odbył się koncert muzyki organowej i «Wilczego Szańca», gdzie w czasie II wojny światowej znajdowała się kwatery główna Adolfa Hitlera.

Podczas kolonii dla dzieci zorganizowano różne zabawy i dyskoteki. Interesującym był wieczór talentów, w czasie którego dzieci prezentowały swoje zdolności w recytacji wierszy, śpiewaniu piosenek i pokazywaniu sztuczek cyrkowych. Ponadto, w obozie odbywały się randki w ciemno, święto Neptuna, dzieci wybierały Miss i Mistera Obozu, oglądały polskie filmy. Dużą atrakcją był bal przebierańców, podczas którego dzieci i opiekunowie wcielali się w różne postacie. Na długo wszystkim wcielać się w pamięć nocna zabawa w lesie. Dzieci z Ukrainy wystąpiły także przed polskimi rówieśnikami z koncertem, w czasie którego wykonywały polskie i ukraińskie piosenki, recytowały wiersze, pokazywały różne scenki i tańczyły. Dwa tygodnie aktywnego wypoczynku zleciały bardzo szybko.

Lidia BILECKA, Tarnopol

Літо на Мазурах

Із 14 до 27 липня група дітей із Тернополя та Луцька відпочивала на Мазурських озерах у Польщі, в Гіжицьку. Уже традиційно такі табори відбулися завдяки Великопольському товариству розвитку сільських територій.

Діти з польських товариств Луцького консульського округу прекрасно проводили час разом із дітьми з Польщі. Досхочу засмагали на сонці, купалися, плавали на пароплаві та на байдарках на озері Негоцін, відвідували Гіжицько. Усім сподобалася екскурсія в Миколайках. Там можна було прогулятися узбережжям озера, поплавати на дерев'яних човнах на річці Крутині, походити парком. Діти побували також у старовинному замку XIV ст. в місті Рин. Були й у Спиткові, де діє «Індіанське село» – об'єкт, що складається з Музею індіанців Північної Америки та моделі індіанського села. Там усі грали в ігри, стріляли з луків, кидали підкови, дивилися індіансько-ковбойські танці, відвідували індіанську ферму. У програмі екскурсій були також костел в селі Свята Липка, в котрому відбувався концерт органної музики, та «Вовче лігво», де під час Другої світової війни розмістилася штабквартира Гітлера.

У таборі для дітей організували різні ігри, дискотеки. Цікавим був вечір талантів, де діти демонстрували свої вміння в декламуванні віршів, також співали та показували фокуси. Окрім цього, в таборі відбувалися побачення наосліп, проводили свято Нептуна, діти обирали міс та містера табору, переглядали польські фільми. Веселим видався бал-маскарад, коли і діти, і вихователі переодягалися в різних персонажів. Надовго всім запам'ятається гра в нічному лісі. Діти з України влаштували для польських ровесників концерт, під час якого виконували польські й українські пісні, декламували вірші, показували різні сценки, танцювали. У такому активному відпочинку дуже швидко промайнули два тижні.

Лідія БІЛЕЦЬКА, Тернопіль

Poplenerowa wystawa ikon w Zamłynie

Післяплерна виставка ікон у Замлинні

W Centrum Integracji w Zamłynie (Caritas Diecezji Łuckiej) odbyła się pierwsza poplenerowa wystawa ikon i prac sztuki sakralnej, kończąca V Międzynarodowy Plener Ikonopisów i Sztuki Sakralnej na Wołyniu – «Święci pokoju».

Na otwarcie wystawy przybyło wielu mieszkańców Zamłynie, którzy – wspólnie z autorami prac mogli obejrzeć po raz pierwszy ponad 40 prac. W tegorocznym plenerze wzięło udział prawie 30 twórców z Polski i z Ukrainy – osoby identyfikujące się zarówno z Kościołem katolickim obu obrządków, jak i z Kościołem prawosławnym.

Współorganizatorami plenerów jest Konsulat Generalny RP w Łucku, Katedra Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego i środowisko ikonopisów z Polski, Wołyńska Organizacja

Narodowego Związku Artystów Plastyków Ukrainy, Akademia Sztuk Pięknych we Lwowie, Okręg Warszawski Związku Polskich Artystów Plastyków.

Plener odbył się pod patronatem Beaty Brzywczy – Konsula Generalnego RP w Łucku, ks. bpa Witalija Skomarowskiego – zwierzchnika Kościoła rzymskokatolickiego na Wołyniu, ks. bpa Jozafata Howery – zwierzchnika Kościoła greckokatolickiego na Wołyniu.

www.luck.msz.gov.pl

У Центрі інтеграції в Замлинні («Карітас» Луцької дієцезії) відбулася перша післяплерна виставка ікон і робіт сакрального мистецтва. Нею завершився V Міжнародний плер іконопису та сакрального мистецтва на Волині «Святі миру».

Уже традиційно на відкриття виставки прибули багато жителів Замлиння, котрі разом з авторами першими оглянули понад 40 робіт. У цьогорічному плері взяли участь 30 митців із Польщі та України, котрі ідентифікують себе як із католицьким костелом, так і з українською церквою.

Співорганізатори плерів – Генеральне консульство РП у Луцьку, кафедра україністики Варшавського університету, середовище іконописців із Польщі, Волинська організація Національної спілки художників України,

Львівська національна академія мистецтв та Варшавське відділення Об'єднання польських художників.

Плер відбувся під патронатом Беати Бживчи – Генерального консула РП у Луцьку, єпископа Віталія Скомаровського – керівника римо-католицької церкви на Волині, єпископа Йосафата Говери – першого волинського екзарха греко-католицької церкви.

www.luck.msz.gov.pl

Uroczystości w Buszczu

W surowych ścianach kościoła rzymskokatolickiej parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Buszczu (obwód tarnopolski, rejon brzeżański) 26 lipca odbyła się uroczystość poświęcenia kopii obrazu Matki Boskiej Buszczeckiej. Oryginał obrazu został wywieziony w 1945 r. do Racławic Śląskich, gdzie znajduje się do chwili obecnej.

W uroczystości udział wzięło wielu Polaków z pobliskich Brzeżan, wielu gości ze Lwowa i Łucka, w tym przedstawiciele Konsulatu Generalnego RP w Łucku. To ważne wydarzenie dla katolików mieszkających na Ukrainie, gdyż jeszcze przed wojną kościół ten był jednym z najstarszych Sanktuariów Maryjnych Archidiecezji Lwowskiej. Tłumnie na uroczystość przybyli również mieszkańcy wioski Buszcze, dla których było to niezwykle wydarzenie liturgiczne. Nabożeństwo sprawowali księża Archidiecezji Lwowskiej pod przewodnictwem ks. bp Leona Małego.

Budowa kościoła w Buszczu, którego rekonstrukcja właśnie trwa, odbywała się w latach 1620–1644. Inicjatorem budowy kościoła byli Hieronim i Katarzyna Sieniawscy z Brzeżan. Król Jan III Sobieski w 1667 r. w czasie przygotowań do bitwy z Kozakami i Tatarami pod Podhajcami modlił się w buszczeckim kościele przed obrazem Matki Boskiej Buszczeckiej prosząc «o zwycięstwo nad wrogami Polski». Kościół otoczono kamiennym murem z czterema basztami. Podczas najazdu Tatarów kościół został zdobyty i zniszczony. Odbudowano go na początku XVIII w. dodatkowo wzmacniając mury przyporami z kamienia. W drugiej połowie XIX w. przy okazji remontu kościoła rozebrano mury obronne i baszty. Po II wojnie światowej świątynia wykorzystywana była jako magazyn nawozów sztucznych i innych chemikaliów, co doprowadziło do znacznego zniszczenia jej wewnętrznej struktury, przypomina o tym dziś surowy wygląd ścian i sklepień kościoła. Choć przez kilka dziesięcioleci kościół pozostawał bez dostatecznej ochrony i zabezpieczeń jego substancja nie uległa całkowitej degradacji. Z historii tej świątyni nie sposób nie wymienić daty 7 kwietnia 1944 r., kiedy w kościele wybuchł pożar, w wyniku którego spłonęło jej wnętrze. Od odzyskania przez Ukrainę niepodległości okazują się odprawiane w jej ruinach nabożeństwa.

Wielkim popularyzatorem idei odnowienia kościoła jest ks. Stanisław Żak, ksiądz pracujący na zachodnim wybrzeżu USA. To dzięki Jego inicjatywie i wsparciu wielu donatorów m.in. z Polski, Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej i Ukrainy udało się zebrać fundusze na pokrycie kościoła dachem i część prac rekonstrukcyjnych wewnątrz świątyni. Aktywną rolę w przywróceniu dawnej świetności kościoła odgrywa proboszcz parafii ks. Andrzej Reminec.

Wszystkich zainteresowanych i gotowych wesprzeć materialnie odbudowę kościoła zapraszamy do zapoznania się z informacją zamieszczoną na stronie <http://projektbuszcze.org/>.

www.luck.msz.gov.pl
Foto: T. MAJ

Урочистість у Біщі

У суворих стінах костелу римо-католицької парафії Успіння Діви Марії в Біщі (Тернопільська область, Березнянський район) 26 липня відбулася урочистість висвячення копії ікони Біщецької Божої Матері. Оригінал ікони в 1945 р. було вивезено до Рацлавіц Шльонських, де він знаходиться донині.

В урочистості взяли участь поляки із сусідніх Березан, гості зі Львова та Луцька, зокрема представники Генерального консульства РП у Луцьку. Це важлива подія для католиків, котрі проживають в Україні, оскільки ще перед війною костел був однією з найстаріших святинь Львівської дієцезії, побудованих на честь Діви Марії. На урочистість прибули також жителі села Біще, для котрих вона стала особливою літургійною подією. Богослужіння провели ксьондзи Львівської архидієцезії під керівництвом єпископа Леона Малого.

Будівництво костелу в Біщі, реконструкція якого відбувається зараз, тривало в 1620–1644 рр. Ініціаторами будівництва храму стали Ієронім та Катажина Сенявські з Березан. Король Ян III Собеський у 1667 р. протягом підготовки до битви з козаками й татарами під Підгайцями молився в цьому костелі перед іконою Біщецької Божої Матері, просячи «перемоги над ворогами Польщі». Костел оточений кам'яною стіною й чотирма баштами. Під час набігу татарів костел було захоплено й знищено. Відбудували його на початку XVIII ст., додатково зміцнюючи мури кам'яними підпорами. У другій половині XIX ст. під час ремонту костелу було розібрано захисні мури й башти. Після Другої світової війни святиню використовували як склад штучних добрив та інших хімікатів, що призвело до значного знищення її внутрішньої структури. Про це сьогодні нагадують стіни та склепіння храму. Хоча костел упродовж кількох десятиліть не мав відповідної охорони, він не зазнав повного руйнування. В історії цієї святині варто відзначити день 7 квітня 1944 р., коли тут сталася пожежа, у результаті якої згорів інтер'єр. Після здобуття Україною незалежності час від часу в руїнах костелу проводять богослужіння.

Великий популяризатор ідеї відновлення костелу – ксьондз Станіслав Жак, котрий працює на західному узбережжі США. Саме завдяки його ініціативі та підтримці багатьох спонсорів, зокрема з Польщі, Сполучених Штатів та України, вдалося зібрати кошти на новий дах для костелу, проведено частину робіт із реконструкції всередині святині. Активну роль у поверненні костелу давньої величі відіграв парафіяльний ксьондз Андрій Ремінець.

Усіх, хто зацікавився та готовий фінансово підтримати відбудову костелу, запрошуємо ознайомитися з інформацією, поданою на сторінці: <http://projektbuszcze.org/>.

www.luck.msz.gov.pl
Фото: Т. МАЙ

У рамках оптимізації мережі навчальних закладів у Волинській області планують закрити 36 шкіл та реорганізувати чотири малочисельні школи.

W ramach oszczędności w sieci placówek edukacyjnych w obwodzie wołyńskim planuje się zamknięcie 36 szkół oraz reorganizację czterech szkół, w których jest mała liczba uczniów.

19–25 серпня в Луцьку триватиме Міжнародний фестиваль «Поліське літо з фольклором».

19–25 sierpnia w Łucku odbędzie się Międzynarodowy Festiwal «Poleskie Lato z Folklorem».

«Два народи – один Буг» – під таким гаслом на українсько-польському кордоні у районі сіл Крилів (Польща) та Кречів (Україна) 23 серпня пройдуть Європейські дні добросусідства.

«Dwa narody – jeden Bug» - pod takim hasłem 23 sierpnia na ukraińsko-polskiej granicy w pobliżu wsi Kryłów (Polska) i Kreciw (Ukraina) odbędą się Europejskie Dni Dobrosąsiedztwa.

Луцький дитсадок № 38 із 1 вересня відвідуватимуть діти із синадромом Дауна. Вони навчатимуться разом зі здоровими дітьми в інклюзивній групі.

Od 1 września do przedszkola nr 38 w Łucku będą uczęszczać dzieci z zespołem Downa. Będą się uczyć razem ze zdrowymi dziećmi w grupie integracyjnej.

Діти волинських військових повернулися додому після відпочинку в Польщі, у Старгарді-Щецинському. Поїздки організували українські та польські благодійники.

Dzieci wołyńskich żołnierzy wróciły do domu z kolonii spędzonych w Polsce, w Stargardzie Szczecińskim. W zorganizowaniu wyjazdu pomogli dobroczyńcy z Ukrainy i Polski.

Учням перших класів у Луцьку, Ковелі та Ківерцівському районі не вистачить нових букварів. Представники влади пояснюють це різким збільшенням кількості дітей, що підуть цього року до школи.

Pierwszoklasistom w Łucku, Kowliu i w rejonie kiwercowskim nie wystarczy nowych elementarzy. Przedstawiciele władz tłumaczą zwiększeniem liczby dzieci, które w tym roku rozpoczną naukę szkolną.

Товариство польської культури на Волині імені Еви Фелінської оголошує набір учнів до суботньо-недільної школи на 2015–2016 н. р. для вивчення польської мови.

Запрошуємо дітей 1999–2005 р. н., а також дорослих. Початок занять – 1 жовтня 2015 р. Запис до школи розпочнеться 1 вересня 2015 р. із 12.00 до 15.00 год. Зацікавлених просимо телефонувати за тел.: 72 54 99 (із понеділка до п'ятниці від 12.00 до 15.00 год.).

Наполеон Орда на Воłynіу

Архитектоничне пейзаже міські, czyli tzw. veduty, stworzone przez Napoleona Orde w latach 1862–1876, są przechowywane w teczce «Wołyń» w Muzeum Narodowym w Krakowie. Znajdują w niej oryginały rysunków, a nie ich kopie (litografie). Większość prac została wykonana ołówkiem, czasem w połączeniu z sepią czy akwarelą.

Dzieła, które znajdują się w teczce «Wołyń», Napoleon Orda tworzył prawie w 75 miejscowościach na Wołyniu. Oprócz napisów, pod obrazami są podane ciekawe informacje o historii kraju, czasem też dokładna data zakończenia dzieła.

Rysunki Ordy można podzielić na dwa rodzaje. Pierwszy to swoisty portret zabytku, czyli fasada i wygląd z jednej strony. Budynek zazwyczaj jest ukazany w głębi obrazu, a na pierwszym planie nie ma nic, co by go zasłaniało. Drugi rodzaj vedut Napoleona Ordy to panorama zawierająca szczegóły oraz pokazująca zabytek lub jego fragment w naturalnym otoczeniu. Pierwszy plan zawiera wiele szczegółów, ale bez wymyślonych obiektów czy postaci. Najczęściej z przodu widzimy most, młyn, budynki urzędowe. Niekiedy te rodzaje krajobrazów, szczególnie jeśli chodzi o rysowanie słynnych zespołów pałacowych nad jeziorem czy rzeką, występują równolegle.

Właśnie od pałaców Kijowszczyzny, jak opowiada pierwszy bibliograf Napoleona Ordy, znawczyni sztuki Maria Kaczanowska, zaczęły się prace nad serią pejzaży historycznych. Napoleon Orda wybierał dla rysowania nie tylko pałace, lecz też ruiny kościelne, klasztory, fabrykę sukna czy papierniczą.

W tym celu artysta wyodrębnił dwa-trzy zabytki, a na Wołyniu najwięcej zobrazował ich w Łucku i Sławucie.

W teczce «Wołyń» jest sześć rysunków przedstawiających ruiny kościołów i klasztorów. Na pierwszym z nich znajduje się fasada Katedry Św. Piotra i Pawła w Łucku z dzwonnica obok. Dzieło zostało wykonane techniką mieszaną: ołówkiem i sepią. Pod nim widnieje napis: «Łuck. Kościół katedralny pojezuicki, widok ogólny fasady». Na drugim, katedra jest namalowana

za pomocą ołówka. Jedną z prac to kościół pobernardyński. Jego ogólny wygląd ukazano ze strony starego kanału Styru-Głuszcza. Ołówkiem i akwarelą wykonano wspólną panoramę ruin kościoła i klasztoru Dominikanów. Napis na odwrotnej stronie rysunku potwierdza jego zawartość. Istnieje również rysunek z napisem o próbie koronacji Witolda na zjeździe monarchów. Seria rysunków, poświęconych łuckim kościołom kończy się ruinami kościoła i klasztoru Karmelitów. Kościół jest trzynawowy. Obok znajduje się piętrowy budynek klasztoru. To dzieło, podobnie jak fasada katedry, wykonane jest ołówkiem i techniką sepią.

Kolejnym rysunkiem przedstawiających łuckie zabytki, jest panorama zamku wraz z kościołem Brygidek i katedrą ze strony «Świętej Góry». Na pierwszym planie znajduje się kapliczka o czterech poziomach z figurą cierpiącego Zbawiciela. Rysunek jest wykonany ołówkiem i akwarelą. Napis wylicza niektórych uczestników zjazdu monarchów. Na odwrocie rysunku napisano: «Wołyń, Łuck – z ryty XVII w. Najprawdopodobniej, jest to kopia akwareli Kazimierza Wojniakowskiego. Z tego miejsca kapliczkę i zamek ukazywało wielu artystów, w tym B. Czacka.

Pierwszy tom katalogu vedut, czyli pejzaży architektonicznych, zgromadzonych w Muzeum Narodowym w Krakowie, jest poświęcony rysunkom Napoleona Ordy. Tom zawiera kilka tezek z rysunkami, prezentującymi różne okolice nie tylko Ukrainy, lecz też Litwy i innych krajów. Tom został wydany w Warszawie w 1975 r. Jeden z tomów z oryginalnymi rysunkami Ordy znajduje się w Łucku w prywatnej kolekcji.

Waldemar PIASECKI

Наполеон Орда на Волині

Документальні архітектурні пейзажі, так звані ведути, що зберігаються в папці «Волинь» у Національному музеї в Кракові, Наполеон Орда виконував у 1862–1876 рр. У папці, що охоплює територію історичної Волині, – тільки оригінали малюнків, а не їхні копії (літографії). Більшість робіт виконано олівцем, іноді в поєднанні із сепією чи аквареллю.

Твори, що наповнюють папку «Волинь», Наполеон Орда виконував майже в 75-ти містечках і селах історичної Волині. Крім підписів, під зображеннями є цікаві написи про історію краю, а іноді точні дати виконання творів.

Серед малюнків Орди переважають два види. Перший – це своєрідний портрет пам'ятки, тобто фасад чи вид із боку. Споруда на них, як правило, зображена вглибини картини, а передній край не засмічено деталями. Другий тип ведут Napoleona Ordy якоюсь мірою протилежний портрету пам'ятки. Це своєрідна панорама, що показує пам'ятку або її фрагмент у природному оточенні. Перший план тут деталізовано, але без надуманих деталей чи персонажів, частіше всього на першому плані – міст, млин, службові споруди. Іноді ці види пейзажів, особливо при зображенні відомих палацових ансамблів на озері чи річці, виступають паралельно.

Саме з палаців Київщини, як відзначає перший бібліограф Napoleona Ordy мистецтвознавець Марія Качановська, розпочалася робота над серією історичних пейзажів. Серед пам'яток Наполеон Орда вибирав для увіковічення не тільки палаци, а й костельні руїни, монастирі, фабрики sukna чи паперу.

У населених пунктах Волині Орда для цього знаходив переважно дві-три пам'ятки. Найбільше їх було в Луцьку та Славуті.

У папці «Волинь» – шість малюнків, на котрих зображено руїни костелів і монастирів. На першому з них – фасад луцького костелу Святих Петра і Павла із дзвіницею поряд. Роботу виконано змішаною технікою – олівець і сепія. Під малюнком підпис: «Луцьк. Кафедральний поєзуїтський костел – загальний вигляд фасаду». Другим іде ескіз олівцем ка-

тедри. Ще один костел – побернардинський. Його загальний вигляд подано з боку старого русла Стиру – Глушця. Рисунок олівцем й аквареллю – велична панорама руїн костелу та монастиря домініканців. Нapis на другій стороні малюнку підтверджує зображення. Є ще малюнок із написом про спробу коронування Вітовта на з'їзді монархів. Завершують серію луцьких костелів руїни костелу та монастиря кармелітів. Костел був тринавовий. Поряд – двоповерховий будинок монастиря. Робота, як і фасад кафедрального костелу, – олівець і сепія.

Ще один малюнок серед тих, що зображують луцькі пам'ятки, – панорама замку в оточенні костелів бригідок і кафедрального костелу зі сторони Святої гори. На першому плані – чотирирусна капличка з фігурою скорботного Спасителя. Рисунок виконано олівцем й аквареллю. Napis перераховує деяких учасників з'їзду монархів. На звороті малюнку: «Волинь, Луцьк – з гравюри XVII ст.» Це, ймовірно, копія з акварелі Казимира Войняківського. Із цього місця зображали капличку й замок немало митців, зокрема Б. Чацька.

Перший том ведут, тобто архітектурних пейзажів, які знаходяться в Краківському музеї, присвячено малюнкам Napoleona Ordy. У томі зібрано декілька папок із малюнками, виконаними в різних околицях не тільки України, а й Литви та зарубіжжя. Том видано у Варшаві в 1975 р. Один із томів оригіналів малюнків Орди зберігається в Луцьку в приватній колекції.

Вальдемар ПЯСЕЦЬКИЙ

Ремонт каплицы в Зборові

З ініціативи Фондаци MOSTY на wielowyznaniowym cmentarzu miejskim в Зборові розпочалися prace konserwatorskie каплицы poświęченої пам'яті żołnierzy poległych за Ojczyznę в latach 1914–1920.

Каплиця-мавзолей powstała в 1935 roku według projektu wybitnego architekta inż. Wawrzyńca Dayczaka. Modernistyczne mauzoleum z elementami architektonicznymi nawiązującymi do klasycznego obronnego stylu polskiego XVI w., zostało lokalizowane centralnie на cmentarzu wojskowym, który także zostanie odrestaurowany przez Fundację MOSTY.

Rozpoczęcie projektu było możliwe dzięki zbiórce publicznej prowadzonej przez Fundację MOSTY oraz wsparciu ze strony prywatnych sponsorów. Tegoroczne prace konserwatorskie realizowane są przy wsparciu finansowym Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa pod kierownictwem prof. Janusza Smazy z warszawskiej ASP.

Pełne zakończenie projektu, czyli renowacja wnętrza kaplicy i uporządkowanie jej otoczenia, łącznie z ekshumacjami, oznaczeniem mogił żołnierskich i rekonstrukcją cmentarza wojskowego, planowane jest на sierpień 2016 roku.

Fundacja MOSTY prowadzi zbiórkę pieniędzy на ratowanie tego unikalnego zabytku.

Więcej informacji o projekcie: www.fundacjamosty.pl.

www.luck.msz.gov.pl
Foto: Krzysztof WASILEWSKI

Ремонт каплицы у Зборові

За ініціативи фонду «Мости» на багатоконфесійному міському кладовищі у Зборові розпочалися роботи з консервації каплицы, присвяченої пам'яті солдатів, полеглих за Батьківщину в 1914–1920 рр.

Каплицю-мавзолей побудували в 1935 р. за проектом видатного архітектора Вавжинця Дайчака. Модерний мавзолей з архітектурними елементами, що нагадують класичний польський оборонний стиль XVI ст., розташований у центрі військового кладовища, котре також відреставрують завдяки фонду «Мости».

Початок реалізації проекту був можливим завдяки тому, що фонд «Мости» за підтримки приватних спонсорів організував збір коштів. Консерваторські роботи, які проводили в цьому році, реалізували під керівництвом професора Януша Смази з Варшавської академії мистецтв при фінансовій підтримці Ради охорони пам'яті боротьби і мучеництва.

Повне закінчення проекту, тобто відновлення інтер'єру каплицы та впорядкування її оточення, включно з екшумациєю, позначенням солдатських могил і реконструкцією військового кладовища, заплановано на серпень 2016 р.

Фонд «Мости» продовжує збирати кошти на порятунок цієї унікальної пам'ятки.

Більше інформації про проект можна знайти на сайті: www.fundacjamosty.pl.

www.luck.msz.gov.pl
Foto: Кшиштоф ВАСИЛЕВСЬКИЙ

Конкурс фільмів кишенькового формату «СЛОВА»

Правила конкурсу

ОРГАНІЗАЦІЯ

Британська рада, Гете-Інститут, Польський інститут, Посольство Королівства Іспанія в Україні, Французький інститут в Україні та Чеський центр у Києві в рамках Європейського дня мов організують Всеукраїнський конкурс фільмів кишенькового формату **для осіб від 18 років**.

УМОВИ УЧАСТІ

1. У конкурсі можуть взяти участь громадяни України, що досягли 18 років.
2. Фільм повинна представляти тільки одна особа – режисер, актор або будь-хто інший, хто брав участь у його створенні.
3. Один учасник може прислати тільки один фільм.
4. Щоб бути прийнятим до конкурсу, кожний фільм повинен:

- бути знятим мобільним телефоном або фотокамерою;
- мати тривалість від 30 секунд до 10 хвилин;
- може бути змонтованим із використанням звукових до-ріжок тощо;
- використати (візуально, вербально або в будь-який інший спосіб) щонайменше три із запропонованих українських слів, що мають іноземне походження.

УЧАСТЬ

Учасники конкурсу повинні надіслати свій фільм у форматі DVD (.mkv, .wmv, .avi, .mpg) **до 10 вересня 2015 р.** на електронну адресу: slowa.konkurs@gmail.com

Разом із фільмом необхідно надіслати відскановану копію паспорта особи, яка представлятиме фільм, а також технічний опис фільму (назва, тривалість, імена та координати осіб, що взяли участь у створенні фільму).

ВІДБІР

Представлені фільми буде оцінено спеціальним журі конкурсу за наступними критеріями:

- креативність та оригінальність;
- доречність використання запропонованих слів: **бадмінтон, бакенбард, бізнес, гітара, кастаньети, маскарад, повидло, рандеву, робот, часопис, шинка, шлюб.**

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

Найкращі фільми буде представлено під час проведення Європейського дня мов у Києві (27 вересня 2015 р.).

ВИНАГОРОДИ ТА ВІДЗНАКИ

Автор найкращого фільму отримає сертифікат на **подорож для двох до однієї з європейських країн**.

Автори інших фільмів, відзначених спеціальним журі та глядачами, отримають заохочувальні призи від організаторів конкурсу.

www.polinst.kiev.ua

Stypendia Fundacji Semper Polonia

SEMPER POLONIA

Fundacja Semper Polonia informuje, iż nabór stypendystów na semestr jesienny roku akademickiego 2015/2016 będzie trwał od 6 lipca do 4 września 2015 r.

Przypominamy, iż zgodnie z Regulaminem Stypendialnym Fundacji (załącznik nr 1) wnioski stypendialne wraz z pozostałą dokumentacją można składać wyłącznie za pośrednictwem Zintegrowanego Elektronicznego Systemu Stypendialnego Semper Polonia: <http://stypendia.semperpolonia.pl>.

W 2015 r. stypendia Fundacji Semper Polonia będą wypłacane jednorazowo za dwa semestry, tj. za semestr wiosenny 2014/2015 oraz za semestr jesienny 2015/2016. Zgodnie z tą zasadą o stypendium w semestrze jesiennym 2015/2016 mogą ubiegać się wyłącznie studenci, którzy w semestrze wiosennym 2014/2015 zarejestrowali w systemie ZESS wymagane dokumenty i otrzymali pozytywną opinię. **Lista tych osób znajduje się poniżej (załącznik nr 3).**

Wykaz dokumentów, które należy zarejestrować w systemie ZESS w semestrze jesiennym roku akademickiego 2015/2016 znajduje się w **Regulaminie Stypendialnym § II, pkt. 2.**

UWAGA!!! W związku z licznymi pytaniami dotyczącymi zaświadczenia potwierdzającego przeprowadzenie korepetycji (załącznik nr 2) informujemy, iż dokument ten jest **obowiązkowy**. Studenci, którzy nie zarejestrowali dokumentu w semestrze wiosennym 2014/2015 obowiązkowo muszą uzupełnić go w systemie ZESS w semestrze jesiennym 2015/2016.

Szczegóły dotyczące dalszej realizacji programu stypendialnego będą na bieżąco zamieszczane na stronie internetowej Fundacji Semper Polonia.

W przypadku pytań i wątpliwości prosimy o kontakt z p. Dorotą Guz: dguz@semperpolonia.pl.

www.semperpolonia.pl

P. S.: Wszystkie załączniki wspomniane wyżej można pobrać tu: <http://www.semperpolonia.pl/z-zycia-fundacji/komunikaty/article/nabor-na-semestr-jesienny-20152016/>

Запрошуємо всіх охочих на круглий стіл «Людські долі в архівних справах СБУ в Рівненській області», який відбудеться 2 вересня 2015 р. у Рівненському краєзнавчому музеї (м. Рівне, вул. Драгоманова, 19). На заході присутніх ознайомлять із цікавими справами з архівів СБУ, які стосуються як українського, так і польського населення Волині. На обговорення архівних справ також запрошено краєзнавців та істориків, усіх, кому не байдужа доля пращурів. Вхід вільний, початок о 12.00 год.

Otwarto startowisko paralotniarskie «Sokola Góra»

Відкрили парадром «Соколина гора»

Nie tak dawno na łamach «Monitora Wołyńskiego» pisałam o zamiarach założenia klastra paralotniarskiego na terenie Narodowego Parku «Krzemieńskie Góry» w rejonie krzemienieckim.

Не так давно на сторінках «Волинського монітора» я писала про наміри створення парапланерного кластера на території Національного природного парку «Кременецькі гори» у Кременецькому районі.

Wszystko zaczęło się od dziecięcych marzeń Andrija Rawczuka. Pochodzi on z Poczajewa w pobliżu Sokolej Góry. Dziadkowie, do których mały Andrij każdego lata przyjeżdżał z Kijowa na wakacje, opowiadali o tym, że jeszcze «za Polski» oglądali loty paralotni z Sokolej Góry. Miejsce posiada atrakcyjne tereny i prądy powietrzne, co pozwalało mu szybką loty.

Andrij zainteresował się tym sportem, potem sam zaczął latać i został członkiem Federacji Paralotniarstwa Ukrainy. Myśl o odnowieniu startowiska paralotniarskiego w rodzinnych stronach nie dawała mu spokoju. Wiosną 2014 r. podzielił się swoim marzeniem ze mną, czyli prezesem krzemienieckiej organizacji pozarządowej «Regionalna Fundacja Rozwoju i Integracji» (RFRI).

Wówczas w ramach projektu polsko-ukraińsko-białoruskiego «Otwarte parki» RFRI zorganizowała w Narodowym Parku «Krzemieńskie Góry» międzynarodową konferencję naukowo-praktyczną. Podczas konferencji Andrij Rawczuk po raz pierwszy zaprezentował swoją wizję założenia klastra paralotniarskiego na terenie Narodowego Parku «Krzemieńskie Góry». Po konferencji odbyło się wiele spotkań, posiedzeń i prezentacji. Dzięki staraniom pracowników parku narodowego, członków Federacji Paralotniarstwa Ukrainy i osób zainteresowanych, wspólnym wysiłkiem przygotowano górę do lotów: wyrównano miejsce startu, częściowo przygotowano plac do lądowania, oczyszczono z roślin podnóże góry. Dużo prac jeszcze przed nami: uregulowanie kwestii funkcjonowania kamieniołomu na drugim stoku góry, demontaż i przeniesienie linii energetycznych pod ziemię dla zapewnienia bezpieczeństwa lotów itp.

26 lipca 2015 r. na terenie Narodowego Parku «Krzemieńskie Góry» oficjalnie otwarto startowisko paralotniarskie «Sokola Góra».

W uroczystości otwarcia startowiska «Sokola Góra» wzięli udział przedstawiciele Tarnopolskiej Państwowej Administracji Narodowej, zwłaszcza wiceprezes administracji obwodowej Wiktor Szumada, dyrektor Departamentu ds. Rodziny, Młodzieży, Kultury

Fizycznej i Sportu Wiktor Macykur, kierownik Zarządu Rozwoju Infrastruktury Turystycznej Nazar Jaworski, przedstawiciel Ministerstwa Ekologii i Zasobów Naturalnych Anastasija Drapaluk, prezes Krzemienieckiej Rejonowej Administracji Państwowej Sergij Simczuk, prezes Krzemienieckiej Rady Rejonowej Andrij Smahluk, przedstawiciel Federacji Paralotniarstwa Ukrainy Andrij Rawczuk, dyrektor Narodowego Parku «Krzemieńskie Góry» Mykoła Sztohrin i in.

Goście imprezy mieli okazję obejrzeć wystawę dzieł sztuki dekoracyjnej i użytkowej, występy zespołów amatorskich «Lubystok» (Krzemieńiec), «Malwy» (Budynek Kultury w Dunajowie i Kułykowie), «Horlycia» (Wielkie Berezce), a także artysty z Kołomyi – Mykoły Wasylewycza.

Na otwarcie startowiska przybyli paralotniarze z Równego, Łucka, Kijowa, Lwowa, Tarnopola, Iwano-Frankowska i Odessy. Mieli oni zamiar zaprezentować pokazowe loty, jednak z powodu silnego wiatru z lotów zrezygnowano. Sportowcy pokazali swoje paralotnie, ekwipunek, rozkładali i podnosili z ziemi wypełnione powietrzem «skrzydła». Przypomnijmy, że w maju 2015 r. paralotniarz Anatolij Łukaszczuk przy sprzyjających prądach powietrznych przeprowadził na paralotni rekordowy lot z okolic Sokolej Góry do Chmielnicka pokonawszy 105 km.

Jak poinformował Andrij Rawczuk, to startowisko dla paralotni jest jedyne w swoim rodzaju na Ukrainie. Istnieją też inne miejsca, skąd sportowcy startują na paralotniach, odbywa się to jednak bez wsparcia państwa i te miejsca nie mają odpowiedniego statusu.

Aby uczynić ten ekstremalny rodzaj sportu bardziej dostępnym, w Krzemieńcu planuje się otworzyć szkołę paralotniarską. Również w najbliższym czasie pojawi się możliwość wykonania lotów wspólnie z zawodowym pilotem. W Narodowym Parku «Krzemieńskie Góry» planowane jest budowanie klastra paralotniarskiego, na terenie którego w zasięgu 3–5 km będzie się znajdować 5–8 uporządkowanych startowisk dostosowanych do wszystkich prądów wiatru.

Halina NAHORNIUK

Усе розпочалося з дитячої мрії Андрія Равчука. Він родом із Почеаєва, що поблизу Соколиної гори. Дідусь та бабуся, до яких маленький Андрій кожного літа приїжджав із Києва на відпочинок, розповідали про те, як ще «за Польщі» бачили польоти планерів із Соколиної гори. Місцевість приваблює рельєфом та повітряними потоками, які дозволяють здійснювати ширяльні польоти.

Андрій зацікавився цим видом спорту, згодом почав літати та став членом Федерації парапланеризму України. Та думка про відновлення парадрому в рідних краях ніколи його не полишала. Весною 2014 р. він поділився своєю мрією зі мною як із керівником Кременецького ГО «Регіональний фонд розвитку та інтеграції» (далі РФФІ).

Саме в цей час РФФІ проводив на базі Національного природного парку «Кременецькі гори» міжнародну науково-практичну конференцію в рамках польсько-українсько-білоруського проекту «Відкриті парки». На ній Андрій Равчук вперше виступив із презентацією ідеї створення парапланерного кластера на території Національного природного парку «Кременецькі гори». Після конференції відбулася низка зустрічей, нарад та презентацій. Силами національного парку, членів Федерації парапланеризму України та усіх небайдужих докладено чимало зусиль для облаштування гори для польотів: вирівняно місце startu, частково підготовлено майданчик для посадки, розчищено від самосійних насаджень підніжжя гори. Немало роботи попереду: врегулювання питань щодо діяльності кар'єру на іншому схилі гори, демонтування й перенесення під землю частини лінії електропередач для забезпечення безпеки польотів тощо.

26 липня 2015 р. на території Національного природного парку «Кременецькі гори» було офіційно відкрито парадром «Соколина гора».

На урочистостях із нагоди відкриття парадрому «Соколина гора» були присутні представники Тернопільської облдержадміністрації, зокрема заступник голови облдержадміністрації Віктор Шумada, директор департаменту з питань сім'ї, молоді, фізичної

культури та спорту Віктор Мацук, керівник управління розвитку туристичної інфраструктури Назар Яворський, представник Міністерства екології та природних ресурсів Анастасія Драпалук, голова Кременецької районної державної адміністрації Сергій Сімчук, голова Кременецької районної ради Андрій Смаглюк, представник Федерації парапланеризму України Андрій Равчук, директор Національного природного парку «Кременецькі гори» Микола Штогрин та ін.

Гості свята мали змогу відвідати виставку виробів декоративно-прикладного та ужиткового мистецтва, насолодитися музичними вітаннями від аматорських колективів «Любисток» (Кременець), «Мальви» (Будинок культури сіл Дунаїв та Куликів), «Горлиця» (Великі Бережці), а також від виконавця з Коломиї – Миколи Василевича.

Для демонстрації показових польотів на відкриття приїхали парапланеристи з Рівного, Луцька, Києва, Львова, Тернополя, Івано-Франківська, Одеси. Проте через сильний вітер не вдалося піднятися в небо. Спортсмени демонстрували свої параплани, спорядження, розкладали та піднімали із землі наповнені повітрям «крила». До слова, у травні 2015 р. пілот Анатолій Лукашук при сприятливому вітрі здійснив рекордний політ на параплані з околиць Соколиної гори до Хмельницька, подолавши 105 км.

Як повідомив Андрій Равчук, цей парадром – єдиний офіційний в Україні. Існують й інші місця, куди спортсмени приїжджають політати, але вони не мають державної підтримки та відповідного статусу.

Для того, щоб зробити такий екстремальний вид спорту доступнішим, у Кременці планують відкрити парапланерну школу. Також найближчим часом можна буде політати в тандемі з професійним пілотом. У планах – створення в Національному природному парку «Кременецькі гори» парапланерного кластера, на території якого в радіусі 3–5 км знаходилися б 5–8 упорядкованих стартів під всі напрямки вітру.

Галина НАГОРНИК

Троchę historii:

20 sierpnia 1933 r. – Krzemienieckie Koło Szybowcowe (Wołyńska Szkoła Szybowcowa LOPP Sokola Góra) zorganizowało pierwszy kurs szybowcowy. Sprzęt szkolny stanowił wtedy jeden szybowiec szkolny typu «Wrona».

1934 r. – rozwojem szkoły zajęła się Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej (LOPP) w Łucku przy współudziale Obwodu Powiatowego Ligi w Krzemieńcu. Zorganizowano dwa kursy oraz przystąpiono do budowy hangaru zdolnego pomieścić 10 szybowców, budynku gospodarczego i mieszkania dla stałego instruktora.

1935 r. – komendantem szkoły został Jan Zbigniew Mikulski (po II wojnie światowej w randze majora awiacji razem z żoną Marią Junga-Mikulską zajmował się przygotowaniem lotników pakistańskiej szkoły lotnictwa wojskowego).

1936 r. – zbudowano jeszcze dwa hangary, budynek administracyjny z centralnym ogrzewaniem, gdzie były pomieszczenia dla zajęć i duża sala, uporządkowano drogi dojazdowe.

1936 r. – przeprowadzono szkolenia i

wydano dyplomy 252 lotnikom, w tym jeden kategorii wyższej (D).

7 marca 1937 r. – wskutek pożaru spłonęła część sprzętu szkoleniowego.

1937 r. – wyszkolono 199 lotników, 4 z nich uzyskali dyplomy kategorii wyższej. Wielu absolwentów szkoły zostało oficerami Polskich Sił Powietrznych. Jedną z najbardziej słynnych absolwentek była Jadwiga Piłsudska, córka Józefa Piłsudskiego. W 1937 r. odbyła szkolenia i stała się najmłodszą dziewczyną-pilotem w ówczesnej Polsce. Ponieważ mieszkała i studiowała w Warszawie, musiała co tydzień wyruszać na loty aż do Krzemieńca. Podobno jej ojciec przyjeżdżał do szkoły paralotniowej, aby zobaczyć, jak lata jego córka. Po ukończeniu szkoły na Sokolej Górze, została ona lotnikiem, była pilotem RAF-u (Królewskie Siły Lotnicze Wielkiej Brytanii) i w czasie II wojny światowej, jako jedna z niewielu kobiet-lotników brała udział w bitwie powietrznej o Wielką Brytanię.

1939 r. – Wołyńska Szkoła Szybowcowa na Sokolej Górze przestała funkcjonować.

20 серпня 1933 р. – Кременецьке планерне товариство (Волинська планерна школа LOPP Sokola Gora) організувало перший курс навчання парапланеризму. На той час на балансі школи був тільки один шкільний планер типу «Ворона».

1934 р. – розвитком школи зайнялася Ліга повітряного і протигазового захисту Волинського округу (LOPP) в Луцьку у співпраці з Повітовим округом ліги в Кременці. Було організовано два курси навчання, також приступили до будівництва ангара на 10 планерів, господарських будівель та житла для постійного інструктора.

1935 р. – комендантом школи став Ян Збігнев Мікульський. Після Другої світової війни він у званні майора авіації разом із дружиною Марією Юнга-Мікульською займався підготовкою планеристів Пакистанської школи військової авіації.

1936 р. – побудовано ще два ангари, адміністративний будинок із центральним опаленням, де були приміщення для занять, актовa зала, впорядковано під'їзні шляхи.

1936 р. – проведено навчання та видано кваліфікаційні дипломи 252 пілотам, один із

них вищої категорії (Д).

7 березня 1937 р. – пожежа знищила частину обладнання школи.

1937 р. – навчання пройшли 199 пілотів, із них 4 отримали дипломи Вищої категорії. Багато випускників школи стали офіцерами Польських військово-повітряних сил. Одна з найвідоміших випускниць – Ядвіга Пілсудська, дочка Юзефа Пілсудського. У 1937 р. вона пройшла навчання і стала наймолодшою дівчиною-пілотом у Польщі на той час. Оскільки вона жила та навчалася у Варшаві, то щотижня потягом була змушена їздити на польоти аж до Кременця. Є інформація, що одного разу її батько приїздив до планерної школи, щоб подивитися, як літає його дочка. Закінчивши планерну школу на Соколиній горі, вона стала бойовим пілотом-асом RAF (Королівські авіаційні сили Великої Британії) та під час Другої світової війни була однією з небагатьох жінок-асів, брала участь у повітряній битві за Британію.

Осінь 1939 р. – Волинська планерна школа на Соколиній горі припинила своє існування.

Інформація Lubelskie

■ Funkcjonariusze straży granicznej w Białej Podlaskiej zatrzymali siedmiu obywateli Ukrainy. Sześciu z nich pracowało «na czarno» w gospodarstwie rolnym w miejscowości Chotycze, a jeden dodatkowo przebywał w Polsce nielegalnie. Właściciel gospodarstwa rolnego, w którym przeprowadzono kontrolę, zatrudnił cudzoziemców, którzy nie posiadali wymaganych dokumentów. Siódmy z Ukraińców został zatrzymany w Radzynie Podlaskim w ramach przeprowadzonej tam kontroli pod kątem legalności pobytu. Wyszło na jaw, że ten mężczyzna nie opuścił terytorium naszego kraju w ustawowym terminie.

■ Przy Al. Zygmuntońskich w Lublinie zakończono budowę centrum pływackiego z basenem olimpijskim. Obiekt wraz z wyposażeniem będzie kosztował 105 mln zł. Teraz zaczyna się wyścig z czasem, by atrakcje jak najszybciej były dostępne dla mieszkańców. Ratusz zakłada, że pierwsi użytkownicy wykąpią się tu we wrześniu. Znajduje się tu basen olimpijski. Posiada on ruchome dno pozwalające regulować głębokość niecki oraz ruchomy i zatapiający pomost, który umożliwia dzielenie niecki na mniejsze części i to na cztery sposoby. Pierwsza konfiguracja: basen 50-metrowy z dziesięcioma torami. Druga: dwa baseny 25-metrowe, każdy z dziesięcioma torami. Trzecia: basen 50-metrowy z pięcioma torami i dwa baseny 25-metrowe, w każdym po pięć torów. Ostatnia z możliwych konfiguracji to basen 50-metrowy, jeden 25-metrowy i jeden wypływany, wszystkie z pięcioma torami. Pływających można będzie oglądać nie tylko z widowni (2 tys. miejsc), ale i z kawiarni w głównym holu, gdzie będą trzy wielkie okna w bocznej ścianie niecki. Obok znalazła się sala konferencyjna na 60 osób. Są też przebieralnie, natryski, pomieszczenia dla sędziów, zawodników, trenerów i kontroli antydopingowej.

■ Edward Szurek z Nadrybia w gminie Puchaczów w marcu tego roku opowiedział o zamiarze nowego biznesu. Teraz odnosi ogromne sukcesy. Jego opalane drewnem mobilne piece do pizzy okazały się strzałem w dziesiątkę. Ma zamówienia na urządzenia m.in. z Holandii i Czech. Cztery piece już pojechały do Holandii, kolejne pięć trafiło do odbiorców w Polsce. Opinie użytkowników są bardzo dobre. I nie chodzi tu tylko o wypieki, ale także o promocję. Taki piec ciągnięty za samochodem wygląda jak maskotka. Nie bez powodu, bo o design dba Lidia, żona pana Edwarda. Nad konstrukcją mobilnych piecyków pracował blisko trzy lata. Swoje wynalazki opatentował. Piec do pizzy ma glinianą czaszę i ściany z klinkieru. Rodzinna wytwórnia na brak zamówień nie narzeka. A pan Edward myśli o kolejnej maszynie. Tym razem chce skonstruować samojezdną maszyną do czyszczenia rowów melioracyjnych.

■ Nad Zalewem Zemborzyckim powstaną nowe boiska. Taką informację przekazały władze Lublina i zarządzająca terenami wokół zalewu miejska spółka Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Na zielonym terenie obok klubów żeglarskich urządzony ma być plac zabaw dla dzieci. Nieco dalej, obok boiska powstanie siłownia pod gołym niebem. Na pasie zieleni powstaną dwa boiska. Jedno do siatkówki plażowej, drugie do plażowej piłki nożnej. Będą ogólnodostępne i bezpłatne.

■ Nowy budynek z salami wystawienniczymi, plac z miejscem na jarmarki i koncerty oraz kąpielisko nad Wisłą. Tak mogą się zmienić okolice kamieniołomu w Kazimierzu Dolnym. Konkurs na koncepcję jego zagospodarowania wygrała Pracownia Architektoniczna «Marka» z Puław. Zwycięzcy dostali nagrodę w wysokości 55 tys. złotych z Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. – Dużym atutem tej pracy jest przepięknie domknięta kompozycja poprzez budynek z zielonym dachem, którego fasada jest otwarta na kamieniołom. Kiedy kazimierski kamieniołom się zmieni? – To był na razie konkurs ideowy. Zobaczmy jakie fundusze na przebudowę uda się pozyskać.

■ Rośnie liczba strat rolniczych powodowanych przez dzikie zwierzęta, m.in. dziki czy bobry. Z roku na rok rośnie też wartość wypłacanych odszkodowań – wynika z danych przedstawionych m.in. przez myśliwych i Urząd Marszałkowski w Lublinie. Najwięcej szkód robią dziki. Co roku koła łowieckie zwiększają plany odstrzału tych zwierząt. Pierwotny plan zakładał pozyskanie 6519 sztuk dzików. Rolnik, który poniósł szkody, może domagać się rekompensaty. Według prawa łowieckiego za szkody wyrządzone przez dziki, daniela, jelenie, sarny i łosie odpowiada dzierżawca obwodu łowieckiego. Zaś Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za straty, które zrobiły wilki, żubry, rysie, bobry i niedźwiedzie. Za ostatni sezon za szkody wypłacono blisko pół miliona złotych.

■ Po wielu chudych latach lubelscy chmielarze powoli zaczynają stawać na nogi. Powoli rośnie areal plantacji, a szansą na przyszłość są nie tylko nowe, ale także stare historyczne odmiany chmielu. Wciąż największym konkurentem polskich chmielarzy jest olbrzymi import granulatu chmielowego głównie z Niemiec. W 2013 import granulatu zamknął się w 253 tonach, w 2014 urosł do 1114 ton.

■ W Polsce powstanie tak zwana autostrada rowerowa. Będzie liczyć dokładnie 1980 km i będzie najdłuższą trasą rowerową w kraju. Przebiegać będzie przez pięć województw: lubelskie (ok. 350 km), podkarpackie (ok. 430 km), podlaskie (ok. 590 km), świętokrzyskie (ok. 190 km) i warmińsko-mazurskie (ok. 420 km). Trasa została wyznaczona przez atrakcyjne obszary i ważne węzły. Zaplanowano modernizację ścieżek już istniejących, budowę nowych, wykorzystanie istniejących dróg o niewielkim natężeniu ruchu, utworzenie sieci miejsc postojowych i oznakowanie całego szlaku. Biegający przez Chełm 5-kilometrowy odcinek Tras Rowerowych Polski Wschodniej właśnie oficjalnie odebrano. Łączna wartość projektu to ok. 274 mln zł. Koszt budowy trasy w Lubelskiem to ponad 44 mln zł (37 mln pochodzi ze środków unijnych).

MW

Люблінська інформація

■ Працівники прикордонної служби в Білій Підлясці затримали семеро громадян України. Шестеро з них нелегально працювали у фермерському господарстві в Хотичах, ще один також перебував у Польщі нелегально. Власник фермерського господарства, в якому було проведено перевірку, працевлаштував іноземців, котрі не мали необхідних документів. Сьомого українця було затримано в Радзynie Підляському в рамках проведеного там контролю легальності перебування іноземців. Було виявлено, що цей чоловік не виїхав із території Польщі у встановлений термін.

■ Завершилося будівництво плавального центру з олімпійським басейном у Любліні на Алеях Зигмунтовських. Ціна об'єкту разом з обладнанням становитиме 105 млн злотих. Зараз працівники об'єкту докладають усіх зусиль, щоб якнайшвидше відкрити його для жителів. Міська рада передбачає, що перші відвідувачі поплавають тут вже у вересні. У центрі знаходиться олімпійський басейн. Він має рухоме дно, яке дозволяє регулювати глибину чаші, а також рухомий поміст, що дозволяє ділити чашу на менші частини чотирма способами. Перша конфігурація: 50-метровий басейн із десятима доріжками для плавання. Друга: два 25-метрові басейни, кожен з десятима доріжками. Третя: 50-метровий басейн із п'ятьма доріжками та два 25-метрові басейни, кожен із п'ятьма доріжками. Остання з можливих конфігурацій: 50-метровий басейн, один 25-метровий і один мілкий, усі з п'ятьма доріжками. За плавцями можна буде спостерігати не лише з глядацької зали (2 тис. місць), а також із кав'ярні в головному холі, де будуть три великі вікна в боковій стіні чаші. Поряд – конференц-зала на 60 осіб. Є також роздягальні, душові, кімнати для суддів, спортсменів, тренерів та допінг-контролю.

■ Едвард Шурек із Надриб'я в гміні Пухачув у березні цього року розповів про ідею нового бізнесу. Зараз він уже має великі успіхи. Його мобільні печі для піци на дровах виявилися «пострілом у десятку». Він має замовлення на свої пристрої, наприклад, із Голландії та Чехії. Чотири печі вже відправили до Голландії, ще п'ять потрапили до споживачів у Польщі. Покупці відгукуються про них схвально. І йдеться не лише про приготовані страви, але й про презентацію. Така піца, яку транспортують автомобілем, виглядає як іграшка. Про дизайн dbа дружина pana Едварда – Лідія. Над конструкцією мобільних пічок Едвард Шурек працював приблизно три роки, потім запатентував свій винахід. Піца для піци має глиняну чашу та стіни з цегли. Сім'я Шуреків не нарікає на відсутність замовлень, а пан Едвард вже думає про наступну розробку. Цього разу він хоче сконструювати машину для чищення меліоративних ровів, яка пересувалася б самотійно.

■ Біля Зембожицького заливу побудують нові спортивні майданчики. Таку обіцянку дали влада Любліна та Міський центр спорту та відпочинку, відповідальний за територію водосховища. У зеленій зоні, біля яхт-клубів, буде створено дитячий майданчик. Деяко далі, біля стадіону, з'явиться тренажерний майданчик під відкритим небом. У зеленій зоні розмістять два спортивні майданчики. Один – для пляжного волейболу, другий – для пляжного футболу. Об'єкти будуть загальнодоступні та безкоштовні.

■ Новий будинок із виставковими залами, площа з місцем для проведення ярмарків і концертів та місце для купання біля Вісли. Так можуть змінитися околиці каменоломні в Казімежі Дольному. Конкурс на концепцію облаштування об'єкту виграла архітектурна майстерня «Marka» з Пулав. Переможці отримали від Міністерства інфраструктури й розвитку нагороду в розмірі 55 тис. злотих. Велика перевага цієї роботи – композиція будинку із зеленим дахом, фасад якого відкриває вид на кам'яний кар'єр. Коли казімезька каменоломня зміниться? Поки що відбувся тільки конкурс ідей. Побачимо, які кошти вдасться отримати на перебудову.

■ Зростає кількість знищень у сільських господарствах, спричинених дикими тваринами, зокрема кабанями та бобрами. З кожним роком зростає вартість виплаченого відшкодування, відповідно до даних, представлених мисливцями та маршалківською адміністрацією в Любліні. Найбільше шкоди завдають дикі кабани. Щороку мисливські товариства збільшують плани відстрілу цих тварин. Спочатку план передбачав ліквідацію 6519 диких кабанів. Фермер, котрий зазнав шкоди, може домогтися компенсації. Згідно із законодавством за шкоду, завдану кабанями, ланями, оленями, сарнами й лосями, відповідає орендар мисливської території. Натомість відповідальність за компенсацію втрат, спричинених вовками, зубрами, рисями, бобрами та ведмедами, несе держава. За останній сезон за завдану шкоду було виплачено майже півмільйона злотих компенсацій.

■ Після багатьох неврожайних років люблінські хмелярі починають ставати на ноги. Поволі збільшуються площі плантацій, а успіх можливий не лише завдяки новим, але й історичним сортам хмелю. Найбільший конкурент польських хмелярів – великий импорт хмелевого granulatu, переважно з Німеччини. У 2013 р. импорт granulatu становив 253 т, а у 2014 р. збільшився до 1114 т.

■ У Польщі прокладуть так звану велосипедну автостраду. Її довжина становитиме 1980 км. Це буде найдовша велосипедна траса в країні. Вона проляже через п'ять воєводств: Люблінське (близько 350 км), Підкарпатське (близько 430 км), Підляське (близько 590 км), Свентокшиське (близько 190 км) і Вармінсько-Мазурське (близько 420 км). Трасу запланували прокласти через привабливі території та важливі вузли. Заплановано модернізацію вже наявних доріжок, будівництво нових, використання дійсних доріг із невеликим насиченням руху, створення мережі стоянок та встановлення знаків на всьому шляху. Нещодавно здали в експлуатацію 5-кілометровий відрізок велосипедних трас Східної Польщі, що проходить через Холм. Загальна вартість проекту – близько 274 млн злотих. Вартість будівництва траси на Люблінщині – понад 44 млн злотих (37 млн надано Євросоюзом).

BM

Finlandia obawia się «zielonych ludzików» na Wyspach Alandzkich

«Kryzys na Ukrainie i aneksja Krymu spowodowała zwiększenie aktywności wojsk krajów NATO oraz Rosji na Morzu Bałtyckim. Sytuacja się zmieniła i gdyby w regionie doszło do konfliktu zbrojnego, Wyspy Alandzkie mogłyby być pierwszym miejscem, gdzie pojawiłyby się «zielone ludziki» – powiedział szef fińskiego resortu obrony Jussi Niinisto, cytowany przez portal yle.fi. Fiński minister twierdzi, że fińskie siły zbrojne są przygotowane na taką ewentualność i rozważają wszystkie możliwe scenariusze.

Mimo że oficjalnie znajdujące się między Szwecją a Finlandią Wyspy Alandzkie należą do władz w Helsinkach, mają dużą autonomię. Wyspy mają własny parlament i rząd, a ponad 90 proc. tamtejszych mieszkańców mówi w języku szwedzkim.

Konwencja genewska w 1921 roku określiła autonomiczny status Wysp Alandzkich jako terytorium zdemilitaryzowany i neutralny. Odbyło się to jednak bez udziału Związku Radzieckiego i od tamtej pory Rosja oficjalnie nie wypowiadała się na temat statusu wysp.

Rzeczpospolita

Finlandia poboyet'sya появи «зелених чоловічків» на Аландських островах

«Криза в Україні та анексія Криму призвели до збільшення активності військ країн НАТО та Росії на Балтійському морі. Ситуація змінилася, і, коли б у регіоні дійшло до збройного конфлікту, Аландські острови могли б стати першим місцем, де з'явилися б «зелені чоловічки», – сказав керівник фінського оборонного відомства Юсси Ніністе, котрого процитував портал yle.fi. Міністр вважає, що фінські збройні сили готові до такої ситуації й розглядають усі можливі сценарії.

Незважаючи на те, що розташовані між Швецією та Фінляндією Аландські острови офіційно підпорядковуються Гельсінкі, вони мають велику автономію, власний парламент і уряд, а понад 90 % місцевих жителів розмовляють шведською мовою.

Женевська конвенція в 1921 р. визначила автономний статус Аландських островів як демілітаризованої та нейтральної території. Однак це відбулося без участі Радянського Союзу, і відтоді Росія офіційно не висловила щодо статусу островів.

Rzeczpospolita

Амerykańське самолоти штурмове ниско над Лодзію

Лодзіане могли побачити на небі одне з найефективніших самолетів бойових в історії авіації. Тренінгове podejście до лądowania в Порcie Lotniczym im. Władysława Reymonta wykonały два amerykańське A-10 Thunderbolt II. Самолоти знане jako «latające czołgi», «guźce», czy wreszcie «otwieracze do czołgów» stacjonują w 32. Bazie Lotnictwa Taktycznego w Łasku, gdzie przyleciały z Bazy Sił Powietrznych Davis-Monthan w Arizonie. Internauci mówili, że widzieli je nad placem Barlickiego, Górniakiem, Kopcińskiego i Manufakturą. Leciały nisko i powoli.

Gazeta Wyborcza

Американські штурмові літаки пролетіли ниско над Лодзю

Жителі Лодзі могли побачити в небі одні з найрезультативніших бойових літаків в історії авіації. Два американські A-10 «Thunderbolt II» виконали тренувальні приземлення в аеропорту імені Владислава Реймонта. Літаки, відомі як «танки, що літають», «бородавочники» або ж «відкривачі для танків», перебувають на 32-й базі тактичної авіації, куди вони прибули з бази повітряних сил Дейвіс-Монтан в Арізоні. Користувачі інтернету повідомляють, що бачили їх над площею Барліцького, Гурняком, Копціньського та Мануфактурою. Літаки пролетіли ниско і повільно.

Gazeta Wyborcza

Poroszenko apeluje o wsparcie

– Potrzebujemy ponad tysiąc przeciwpancernych pocisków rakietowych Javelin. To wystarczy, by powstrzymać dalszą agresję Rosji i kontrolowanych przez nią terrorystów. Nasze żądania są sprawdziłe – powiedział w rozmowie z amerykańską gazetą «Wall Street Journal» prezydent Ukrainy Petro Poroszenko. Wcześniej o wsparcie w sprawie pocisków zaapelował do państw NATO minister obrony Ukrainy Stepan Połtorak.

W rozmowie z «Wall Street Journal» Petro Poroszenko przypomniał, że w 1994 r., w Budapeszcie, na mocy porozumień międzynarodowych, Ukraina przekazała Rosji 1240 głowic jądrowych.

– Ukraina dobrowolnie zrzekła się swojego arsenału nuklearnego. W zamian Stany Zjednoczone i Wielka Brytania obiecały zagwarantować jej suwerenność i integralność terytorialną. Potrzeby Ukrainy są symboliczne. Potrzebujemy 1240 przeciwpancernych pocisków rakietowych Javelin – powiedział Poroszenko.

Prezydent Ukrainy przekonywał, że «Ukraina nie żąda, by w Donbasie walczyli Brytyjczy, Amerykańscy czy Francuscy żołnierze».

– Zrobimy to własnym wysiłkiem, płacąc najwyższą cenę, życiem naszych żołnierzy. Potrzebujemy jednak solidarności. Jeśli nie uda nam się powstrzymać agresji, oznacza to, że globalne bezpieczeństwo nie istnieje» – wyraził przekonanie.

Reuters.pl

2015 | NATO SCOPE

Порошенко звертається за підтримкою

«Ми потребуємо понад тисячу протитанкових ракет «Джевелін». Цього вистачить, щоб стримати подальшу агресію Росії та контрольованих нею терористів. Наші вимоги справедливі», – сказав в інтерв'ю для американської газети «Wall Street Journal» Президент України Петро Порошенко. Раніше за підтримкою в справі ракет до країн НАТО звернувся міністр оборони України Степан Полторак.

В інтерв'ю для «Wall Street Journal» Петро Порошенко пригадав, що в 1994 р. у Будапешті на основі міжнародних договорів Україна передала Росії 1240 ядерних боєголовки.

«Україна добровільно відреклася від свого ядерного потенціалу. Взаємні Сполучені Штати й Великобританія обіцяли гарантувати їй суверенність і територіальну цілісність. Потреби України символічні. Ми потребуємо 1240 протитанкових ракет «Джевелін», – сказав Порошенко.

Президент України переконував, що «Україна не вимагає, щоб на Донбасі воювали британські, американські чи французькі солдати».

«Ми зробимо це власними силами, сплачуючи найвищу ціну – життя наших солдатів. Однак ми потребуємо солідарності. Якщо нам не вдасться стримати агресії, це означає, що глобальної безпеки не існує», – висловив він своє переконання.

Reuters.pl

Niemcy będą dowodzić polskimi czołgami. I na odwrót

USA nie chcą dyktować innym krajom NATO, jak mogą pomóc UkBrygady z Żagania i niemieckiego Neubrandenburga wydzielić po batalionie, który będzie podporządkowany jednostce z drugiego kraju – poinformował ppłk Marek Pietrzak z Dowództwa Operacyjnego Formozów Sił Zbrojnych. Jak podkreślił, to nowatorskie rozwiązanie.

Szczegóły współpracy wojskowej Polski i Niemiec były tematem spotkania polsko-niemieckiej grupy oficerów wojsk lądowych, które odbyło się we Wrocławiu. Wzajemne podporządkowanie po jednym batalionie brygadzie z drugiego kraju to jedno ze wspólnych przedsięwzięć zapowiedzianych przez inspektorów wojsk lądowych obu państw w styczniu tego roku.

Oficerowie z Polski i Niemiec ustalili, że po batalionie wydzielić we wzajemne podporządkowanie 34. Brygada Kawalerii Pancerniej z Żagania i niemiecka 41. Brygada Grenadierów Pancernych z Tollense-Kaserne w Neubrandenburgu.

Polska Agencja Prasowa

Німці будуть керувати польськими танкістами. І навпаки

«Бригади із Жагані та німецького Нойбранденбурга виділять по одному батальйону, які підпорядкуватимуться підрозділу з іншої держави», – повідомив підполковник Марек Петшак із операційного керівництва всіх видів збройних сил. Він підкреслив, що це новаторські рішення.

Деталі військової співпраці Польщі та Німеччини стали темою зустрічі польсько-німецької групи офіцерів сухопутних військ у Вроцлаві. Взаємне підпорядкування одного батальйону бригади з іншої країни – це один зі спільних заходів, які пообіцяли інспектори наземних сил обох країн у січні цього року.

Офіцери з Польщі та Німеччини встановили, що виділять по одному батальйону у взаємне підпорядкування 34-ї бригади танкової кавалерії із Жагані та 41-ї бригади танкових гренадерів із Толленс-Касерне в Нойбранденбурзі.

Polska Agencja Prasowa

Schetyna: wojna z Państwem Islamskim wchodzi w nową fazę

Minister spraw zagranicznych Grzegorz Schetyna powiedział, że spotkanie w Brukseli ministrów i ambasadorów państw NATO będzie służyć koordynacji wszystkich działań wobec Państwa Islamskiego. Szef MSZ ocenił, że wyjazdy do turystycznych kurortów w Turcji są bezpieczne, natomiast odradził pobyt w pobliżu granicy z Syrią.

Ważna jest koordynacja tych wszystkich działań wobec Państwa Islamskiego. Wydaje się, że kwestia wojny z Państwem Islamskim – bo tak to trzeba powiedzieć – wchodzi w nową fazę, bo zaangażowanie tureckie i to jeszcze w takiej skali, jaką widzieliśmy w ostatnich dniach, nie jest symboliczne – powiedział Schetyna na konferencji prasowej w Jaworze (Dolnośląskie).

TVN24

Схетина: «Війна з Ісламською державою входить у нову фазу»

Міністр закордонних справ Гжегож Схетина сказав, що зустріч у Брюсселі міністрів і послів країн НАТО служиме координації всіх дій щодо Ісламської держави. Керівник польського МЗС значив, що виїзди до туристичних курортів Туреччини безпечні, однак застеріг від перебування поблизу кордону із Сирією.

«Важлива координація усіх дій щодо Ісламської держави. Видіється, що питання війни з Ісламською державою, бо так це треба назвати, входить у нову фазу, оскільки турецьке ангажування, та ще й у таких масштабах, які ми бачимо останніми днями, не є символічним», – сказав Схетина на прес-конференції у Явожі (Дольношльонське воєводство).

TVN24

Rosja zarzuca NATO podział Europy

NATO dzieli Europę nową żelazną kurtyną – mówił rosyjski ambasador przy Sojuszu. Aleksandr Gruszko dodał, że Zachód wykorzystuje do tego kryzys ukraiński. W audycji Świat w Powiększeniu napiętą sytuację między Rosją a NATO omawiali Wojciech Lorenz i Michał Jastrzębski.

Niepokój NATO wzbudza także nowa doktryna morska Rosji, która zakłada wzmocnienie sił rosyjskiej marynarki wojennej na światowych wodach. Korespondent Polskiego Radia w Moskwie Michał Jastrzębski nie miał wątpliwości, że trwa druga zimna wojna.

– Rosjanie i NATO zgłaszają swoje doktryny. Obie strony nie ukrywają także, że wrogo patrzą na siebie. Rosjanie mówią, że obawiają się agresji ze strony NATO. Dowódcy rosyjscy podkreślają, że celami dla rosyjskich rakiet są cele Sojuszu w Europie – mówił w Polskim Radiu 24 dziennikarz.

Polskie Radio

Rosja звинувачує НАТО в поділі Європи

«НАТО розділяє Європу новою залізною завісою», – сказав російський посол при Альянсі Олександр Грушко. Він також додав, що Захід використовує для цього українську кризу.

В ефірі програми «Świat w Powiększeniu» ситуацію між Росією та НАТО обговорювали Войцех Лоренц і Міхал Ястшембський.

Неспокій у НАТО викликає ще й нова морська доктрина Росії, яка передбачає збільшення сил російського військового флоту у світових водах. Кorespondent «Польського радіо» в Москві Міхал Ястшембський не має сумнівів у тому, що триває друга холодна війна.

«Росіяни та НАТО оголошують свої доктрини. Обидві сторони також не приховують, що по-ворожому дивляться один на одного. Росіяни говорять, що побоюються агресії з боку НАТО. Російські керівники підкреслюють, що завданнями для російських ракет є завдання Альянсу у Європі», – сказав журналіст на «Польському радіо 24».

Polskie Radio

O nowej doktrynie morskiej Rosji

Prezydent Władimir Putin ogłosił nową doktrynę morską Rosji. W dokumencie zwrócono szczególną uwagę na kierunki atlantycki i arktyczny. – Nowa doktryna morska Rosji to powrót do mocarstwowości i retoryki Stalina – stwierdził w Polskim Radiu 24 Jan Piekło z Fundacji PAUCI.

Wicepremier Federacji Rosyjskiej Dmitrij Rogozin uzasadnia stworzenie nowej doktryny morskiej zmianami w sytuacji międzynarodowej, a także umacnianiem pozycji Rosji jako mocarstwa morskiego. Jan Piekło przyznał, że działania Moskwy wywołują niepokój NATO, które musi zmagać się także z Państwem Islamskim.

– To dowód słabości Rosji. Moskwa pręży muskuły na papierze i werbalnie. Kraj ma poważne kłopoty ekonomiczne. Sankcje boleśnie dotknęły rosyjską gospodarkę. Próba zaangażowania Chin, które miałyby być lojalne względem Rosji, to zupełnie błędna kalkulacja. Jeśli doszłoby do rozpadu Rosji, to Chiny zainteresowałyby się częścią Syberii – powiedział Jan Piekło.

Informacyjna Agencja Radiowa

Про нову морську доктрину Росії

Президент Володимир Путін оголосив нову морську доктрину Росії. У документі звернено особливу увагу на атлантичній і арктичній напрямки. «Нова морська доктрина Росії – це повернення до великодержавності й риторики Сталіна», – заявив Ян Пекло з фонду «PAUCI».

Віце-прем'єр-міністр Російської Федерації Дмитро Рогозін пояснює створення нової морської доктрини змінами в міжнародній ситуації, а також зміцненням позиції Росії як морської потуги. Ян Пекло зізнався, що дії Москви викликають неспокій НАТО, яке мусить змагатися ще й з Ісламською державою.

«Це доказ слабкості Росії. Москва «грає мускулами» на папері та вербально. Країна має серйозні економічні проблеми. Болісні санкції торкнулися російської економіки. Спроба заангажування Китаю, який мав би бути лояльним до Росії, це абсолютно хибний розрахунок. Якби дійшло до розпаду Росії, то Китай зацікавився б частиною Сибіру», – сказав Ян Пекло.

Informacyjna Agencja Radiowa

ПРАСА // РОБОТА

Луцький міський центр зайнятості

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
агроном	3 000	Організація вирощування сільськогосподарських культур.	перукар (перукар - модельєр)	1 218	"Обслуговування клієнтів чоловічого залу. Виконання стрижок, зачісок. Робота в салоні "Леді", м.Луцьк, пр.Відродження."	механік з кранового господарства	2 200	організація виконання ремонтних робіт кранів, додатково доплачуються відрядні та надбавки
апаратник оброблення зерна	2 500	Веде технологічні процеси: очищення та сушіння зерна на зерноочисних, зерносортувальних машинах.	прибиральник службових приміщень	1 300	прибирання приміщень, миття посуду в кафе "Манго" (м. Луцьк, вул. Рівненська, 16)	механік з ремонту транспорту	2 200	механік з експлуатації та ремонту транспорту, організація виконання ремонтних робіт транспортних засобів підприємства, додатково доплачуються відрядні та надбавки
бармен	1 500	Приготування коктейлів, обслуговування клієнтів закладу напоями, виписка рахунків. Робота в кафе "Келих" с. Липини. Дві зміни - 5 днів робочих 5 вихідних. З 10.00 до 23.00.	продавець непродовольчих товарів	1 220	Продаж електротехнічних товарів. Обов'язкова наявність електротехнічної освіти або знання роботи електротехніки. Місце проведення роботи: м. Луцьк, вул. Ковельська, 68	механік-налагоджувальник	2 000	Забезпечення виконання в зазначені строки завдань з обсягу виробництва продукції (макарони), вживання заходів щодо усунення несправностей та аварій.
вафельник (кондитерське виробництво)	1 300	Веде технологічний процес виготовлення вафель.	продавець продовольчих товарів	1 300	викладка та реалізація товару, розрахунок покупок.	Монтажник з монтажу сталевих та залізобетонних конструкцій	1 500	робота на території України, будівництво мостів, та інших штучних споруд
верстатник спеціальних металообробних верстатів	1 700	Обробка деталей металоконструкцій на верстатах із застосуванням різних різальних інструментів та пристроїв.	продавець продовольчих товарів	1 500	Викладка та реалізація товару, розрахунок покупок. Знання касового апарату. Робота в кафе "Келих" с. Липини. Дві зміни - 5 днів робочих 5 вихідних. З 08.00 до 21.00.	монтажувальник шин	1 500	шиномонтажник вантажних автомобілів та тракторів, ремонт камер, бортування. Попередньо телефонувати
водій автотранспортних засобів	1 218	Здійснювати міжнародні вантажні перевезення. Стежити за технічним станом автотранспортного засобу.	продавець продовольчих товарів	1 300	викладка та реалізація товару, розрахунок покупок.	налагоджувальник устаткування у виробництві стінових та в'язучих матеріалів	2 000	наладка, ремонт технологічного устаткування в відділенні формовки цегли-сирцю
водій автотранспортних засобів	3 000	Наявність посвідчення водія категорій В,С,Д, забезпечення та перевірка технічного стану транспортного засобу	ревізор	2 290	Проведення ревізій на складі, знання 1С бухгалтерії, знання польської та англійської мов.	обвалювальник м'яса	1 270	Вміння розробляти туші яловичини, свинини, обвалка передніх і задніх частин туш, вирівнювання м'яса за допомогою різних видів ножів
водій автотранспортних засобів	1 400	перевезення збіжжя (зерна, сої) за місцем призначення в межах Луцького району на вантажних автомобілях Mercedes (з причепом).	слюсар з контрольно-вимірвальних приладів та автоматики (електромеханіка)	1 700	Обслуговування, регулювання та перевірка контрольно-вимірвальних приладів, авторегуляторів та автоматів живлення.	обвалювальник м'яса	2 000	Обвалювання туш і частин туш, розділка туш,півтуш, четвертин на частини для обвалювання м'яса, підготовка товару до продажу, пакування, маркування
водій автотранспортних засобів	3 000	Перевезення будівельної техніки та будівельних матеріалів на об'єкти по області, наявність посвідчення категорій В,С.	Слюсар із складання металевих конструкцій	1 700	Складання металопластикових конструкцій під зварювання і клепаання за кресленнями, монтаж, складання вікон, вітражів.	оброблювач риби	1 310	Переробка риби, виготовлення продукції з риби.
двірник	1 218	Прибирання території фабрики.	слюсар-ремонтник	2 000	Механічно-слюсарні роботи, розбирання, складання, налагодження обладнання, верстатні роботи.	оператор верстатів з програмним керуванням	2 250	внесення даних в ПК (виготовлення деталей з металу); принципи роботи механізмів та деталей.Дотримання технологічної та трудової дисципліни, правил внутрішнього трудового розпорядку
інженер-технолог	2 300	Організовує підготовку виробництва, контролює дотримання технології виготовлення металопластикових конструкцій згідно креслення.	слюсар-ремонтник	2 500	Механічно-слюсарні роботи, розбирання, складання, налагодження обладнання, верстатні роботи.	оператор верстатів з програмним керуванням	1 220	знання з обслуговування верстатів з числовим програмним керуванням, вміння читати креслення
керуючий фермою	3 000	Керує виробничо-господарською діяльністю свиноферми.	столяр	2 000	Виконання столярних робіт на території підприємства. Проведення робіт, пов'язаних з обробкою виробів із деревини.	оператор пульта керування	1 400	контроль за роботою крокуючого підйомника з цеглою-сирцем та за проходженням рамок з цеглою по транспортній стрічці
майстер будівельних та монтажних робіт	4 000	Робота на будівництві та ремонті штучних споруд, мостів та шляхопроводів. Ведення технічної документації, контроль за виконанням будівельно-монтажних робіт, складання звітності.	столяр будівельний	3 000	Виготовлення деталей та збирання з них дверних полотен і віконних рам всіх типів. Робота за столярними верстатами. Можливе працевлаштування квотної категорії безробітних.	офіціант	1 400	обслуговування клієнтів на банкетях і весіллях, прибирання залу
майстер виробничої дільниці	1 900	Організовує та бере участь у виготовленні продукції, контролює додержання технологічних процесів та перевіряє якість продукції.	столяр будівельний	2 500	Встановлення дверних і віконних блоків, підвіконних дощок і монтажних брусків, встановлення заокруглень поручнів, плінтусів, наличників, карнизів.	офіціант	1 303	обслуговування клієнтів, оформлення замовлень, сервірування столів до банкетів
менеджер (управитель) із збуту	2 500	Менеджер з продажу меблів. Робота з 10,00 до 15,00 на завокзальному ринку.	технолог	3 000	Організація та контроль процесу приготування комбикормів згідно технології.	офіціант	1 350	обслуговування клієнтів, розрахунок клієнтів, прибирання залу
менеджер (управитель) із збуту	1 900	Розрахунок вартості металопластикових конструкцій у програмі, формування замовлення та продаж товару, розрахунок замовників, надання консультацій.	токарь	2 500	Оброблення деталей на універсальних токарних верстатах	офіціант	1 218	обслуговування клієнтів. сервірування столів. опрацювання столів, обслуговування банкетів і фуршетів
муляр	3 000	Мурування стін житлового будинку в м. Луцьку. Можливе працевлаштування квотної категорії безробітних.	швачка	1 400	Пошиття хатнього одягу. Місце проведення робіт: с. Струмівка (оренда приміщення "Модерн-Експо")	офіціант	1 220	Сервірування столів, оперативне обслуговування відвідувачів, ознайомлення їх з меню, прийом та подача замовлень до столу, прибирання столів
муляр	2 000	Кладка та ремонт кам'яних конструкцій будов та промислових споруд.	Штукатур	2 300	Виконує прості роботи під час обштукатурювання поверхонь та ремонту штукатурки. Місце проведення робіт Волинська та Рівненська обл.	офіціант	1 220	Сервірування столів, оперативне обслуговування відвідувачів, ознайомлення їх з меню, прийом та подача замовлень до столу, прибирання столів
муляр	3 000	Мурування стін житлового будинку в м. Луцьку. Можливе працевлаштування квотної категорії безробітних.	Малляр	1 500	обов'язки маляра-штукатура, робота з будівельними матеріалами, фарбами	охоронник	1 218	відповідає за охорону об'єкта і майна, що на ньому зберігається, забезпечує пропускний режим на даному об'єкті, графік роботи - доба через три
налагоджувальник устаткування у виробництві харчової продукції	2 000	Здійснення планових та поточних ремонтів обладнання. Усунення технічних несправностей у роботі устаткування.	Манікюрник	1 300	вміння робити гігієнічний манікюр, покриття нігтів гель-лаком та лаком	охоронник	1 500	охорона громадського порядку на об'єкті, вміння співпрацювати з групою затримки а також вміння користуватися спецзасобами та тривожною кнопкою
оператор лінії у виробництві харчової продукції (хлібопекарно-макаронне та кондитерське виро)	2 000	Електронне управління процесом випічки, відсадка продукції на апараті.	машиніст екскаватора	3 000	планування територій,копання траншей, завантажувально-розвантажувальні роботи, технічне обслуговування екскаватора Борекс 3106(спецзасі)	охоронник	1 340	охорона магазину "Наш Край", попередньо телефонувати про зустріч.
офіціант	1 500	Обслуговування клієнтів закладу. Робота в кафе "Келих" с. Липини. Дві зміни - 5 днів робочих 5 вихідних. З 10.00 до 23.00.	Машиніст крана автомобільного	1 300	Керування автокраном з усіма видами змінного устаткування під час робіт (навантаження, розвантаження). стаж роботи від 3-х років	охоронник	1 300	Охорона матеріальних цінностей та території магазинів "Салют"
офіціант	1 250	"Обслуговування клієнтів закладу. Робота в кафе "Вулик", с.Струмівка, вул. Рівненська,99. Початок робочого дня з 10.00. Довіз після роботи в м. Луцьк"	Машиніст у виробництві паперу, картону та виробів з них	2 000	Здійснення порізки картону та виготовлення картонних гільз	охоронник	1 300	охороняти промислові та громадські об'єкти міста.
охоронник	1 800	Здійснення охорони об'єктів нерухомості та прилеглої території. Графік роботи одна доба через дві.	машиніст-кранівник	1 300	машиніст баштового крана, вантажно-розвантажувальні роботи на крані	пекар	1 400	Досвід роботи з випічкою. Випічка хлібобулочних та кондитерських виробів (глибоке заморожування), робота з дрібнокількісною продукцією, контроль якості випічки
пекар-майстер	2 000	Організація роботи зміни з випікання вафель, трубочок та виготовлення пралінових цукерок, складання звітів виробництва.	мельник мінеральної сировини	2 000	розмелювання мінеральної сировини, робота на механічному обладнанні			
			менеджер (управитель) із збуту	2 000	організація збуту будівельних матеріалів, робота з 1С Бухгалтерією			
			механік	3 000	ремонт с/г техніки, мотоблоків			

Крім того є багато інших вакансій, за додатковою інформацією звертатися за адресою: м. Луцьк, вул. Ярошука, 2, тел.: 72-72-58, 4-92-68

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO CHORAĞIEW ŁÓDZKA
ODDZIAŁ CENTRUM DIALOGU KOSTIUCHNÓWKA

Od 17 lat harcerze z Chorągwi Łódzkiej ZHP wraz z przyjaciółmi z Polski i Ukrainy remontują cmentarze Legionistów Polskich na Wołyniu.

ZAPROSZENIE KOSTIUCHNÓWKA 2015

uroczystości z okazji
100 rocznicy przybycia Legionów Polskich na Wołyń

Ramowy program:

20 sierpnia (czwartek)
Zajęcia na terenie Centrum Dialogu i
pobojowiska kostiuchnowskiego

- wycieczka historyczna szlakiem walk
- zwiedzanie sali tradycji
- polsko-ukraińskie spotkania
- mecz piłkarski

21 sierpnia (piątek) godz. 12.00
Uroczystości na Polskiej Górze i w Polskim
Lasku, m.in.
- apel na polskim cmentarzu wojennym
- Msza św. polowa

- podniesienie flag i odegranie hymnów Polski i Ukrainy
- przemówienia
- apel poległych
- złożenie kwiatów

Projekt jest współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych z Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu na realizację zadania «Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2015 r.» Za pośrednictwem Fundacji „Wolność i Demokracja”

Monitor
Wołyński

Założyciel/Zasnovnik - **Валентин ВАКОЛЮК**
Zespół redakcyjny/Редакційна колегія:
Walenty WAKOLUK/Валентин ВАКОЛЮК
Natalia DENYSIUK/Наталія ДЕНИСЮК
Wiktor JARUCZYK/Віктор ЯРУЧИК
Iryna KANAHEJWA/Ірина КАНАГЕЄВА

Redaktor naczelny: **Walenty WAKOLUK**
Korekta: **Jadwiga DEMCZUK**
Redaktor techniczny: **Iryna KANAHEJWA**
Redaktor odpowiedzialny: **Aleksander ŚWICA**
Tłumaczenia: **Switłana PYZA,**
Natalia DENYSIUK

Główny redaktor: **Валентин ВАКОЛЮК**
Літературний редактор: **Ядвіга ДЕМЧУК**
Технічний редактор: **Ірина КАНАГЕЄВА**
Відповідальний редактор: **Олександр СВИЦА**
Переклад: **Світлана ПИЗА,**
Наталія ДЕНИСЮК

Адреса редакції:
43025 Луцьк, вул. Крилова 5/7
tel/faks (0332) 72 54 99
e-mail: info@monitor-press.com
www.monitor-press.com

Свідectwo про реєстрацію
ВЛ № 339-73Р від 19.05.2009 г.
Тираж: 6000. Замовлення: 1615
Друк - Волинська обласна друкарня:
Луцьк, пр. Волі 27.
Друк офсетний, формат А 3